

SNEŽNIK

ŠT. 19/20, NOVEMBER/DECEMBER 1993

CENA 100 SIT

JE ZIMA ŽE MIMO ?

Spoštovani!

Pred vami je dvojna številka SNEŽNIKA (nov.-dec. 93). Za dvojno številko smo se odločili zaradi objektivnih razlogov, ki so nam onemogočali, da bi novembrski časopis izšel pravočasno in pa resnica, da je december vsaj enkrat prekratek, da bi lahko postorili vse delo, ki nas v tem mesecu čaka.

Upamo, da nam tega niste preveč zamerili in da boste enako zadovoljni z dvojno in zato nekoliko debelejšo številko SNEŽNIKA.

Željam po vsem dobrem v novem letu, ki vam jih na teh straneh želijo naši sponzorji in drugi občani, se pridružujemo tudi mi in vam za leto 1994 voščimo sreče, zdravja, razumevanja in uspehov v družinah in pri delu!

Uredništvo!

Svet Miklavž

Svet Miklavž zgoda ustane,
se lepo čedno umije,
vzame skirco na rame
in gre po poti ravne.

Ko pride tja v goščavo
do drevesa krivega in ravnega
za barčico pripravnega.

Sveti Miklavž reče: "Pomagej Buh!"
Hudoba reče: "Ti si gluhi!"

Svet Miklavž reče: "Marija!"
Hudoba reče: "Bariglja!"

Sveti Miklavž reče: "Amen!"
Hudoba reče: "Kamen!"

Svet Miklavž prime hudobo za te
duge lase
in jo vrže v to globoko murje.

Koder hudoba plove,
tam teče voda vsa rujava.

Koder svet Miklavž hodi,
tam rastejo rmiene rožice.

Kamna pri Kobaridu
(Primorska)

Letošnji prvi mraz in z njim sneg nas je vse presenetil, najbolj pa razveselil bistriško mladež, ki ga zadnja leta nimajo ravno v izobilju.

Tudi seicer bomo iztekajoče se leto pomnili po ekstremnih vremenskih razmerah: poplave, nato dolga poletna suša, ki so ji spet sledile poplave, potem pa spet mraz in sneg.

In zdaj spet dež, ki je pobral ves sneg tudi na Sviščakih.

Cesta proti Sviščakom - sicer dobro vzdrževana - je v tem času polna lukenj, v katerih je se vedno led.

Snega je bilo v preteklem mesecu dovolj, vendar so vlečnice mirovale. Še vedno namreč čakajo na novega gospodarja, upajmo pa, da ga bodo dočakale še pred iztekom zimske sezone. To bi bila velika škoda, saj so Sviščaki trenutno zelo dobro obiskani, počitniške hišice so polne in vse že oddane. Zanje velja veliko zanimanje prebivalcev slovenske obale, Ljubljane, Hrvaške in Italije.

V Planinskem domu pripravljajo tudi silvestrovanje odprtega tipa (brez rezervacij). Če bo sneg, bodo udeleženci

pričakovanja novega leta del noči preživeli ob kresu in ognjemetu (brez petard!).

Planinski dom na Sviščakih (slika P. N.)

Prvi sneg in prvo zimsko veselje na Hribu svobode v Ilirski Bistrici (slika: -oj)

NA KRATKO O ZASEDANJU SKUPŠČINE 2. DECEMBRA

Po dveh neuspešnih jesenskih sklicih skupščinskih zasedanj se je 2. 12. vendarle zbrala minimalna večina poslancev, da so lahko začeli z delom.

Najprej so (v nekaj minutah) soglašali k imenovanju Sonje Koren-Čeligoj za novo ravnateljico OŠ Dragotina Ketteja, ki je na ta dvig rok čakala kar vso jesen, nato pa razpravljali o zakonih o bodoči lokalni (samo)upravi in organiziranosti.

Po zadnji znani varianti bomo v okraju skupaj s Sežano, poslanci pa so se odločili še naprej vztrajati pri tem, da postane bistriška občina samostojen okraj.

Po dobri uri razprave in odhodu nekaj poslancev, je bilo veljavno delo skupščine onemogočeno, kljub temu pa so poslanci še ostali v dvorani Doma na Vidmu in prisluhnili predstavnikom cerkniške AREE, ki so predstavili zasnove

Notranjskega parka. Gostje so namreč že dvakrat zaman pripotovali v Bistrico.

O problemu nesklepčnosti, o katerem že čivkajo bistriški vrabci, ne gre zgubljeni besed. Nedelo skupščine ovira delo izvršnega sveta, upravnih organov..., tako da je občinsko vodstvo pred odločitvijo, kako naprej. Za začetek so vsem poslancem poslali poseben vprašalnik o razlogih za odsotnost ipd. Bržkone pa bo udeležba na **nadaljevanju 8. skupne seje zborov skupščine občine Il. Bistrica, ki je sklicana za 22. december ob 8. uri** v sejni sobi LESONITA, kar sama pokazala, kako se mislijo naši poslanci udeleževati vseh nadaljnjih sej do konca svojega mandata...

VESELI DECEMBER TUDI LETOS

Dedek Mraz bo tudi letos obiskal naše otroke. Prišel bo sicer brez paketov, bo pa otroke obdaril z veliko veselja in dobre volje med obiski na solah, sprehodi po mestu pa z lutkovnimi predstavami in rajanjem.

23. in 24. decembra bo obiskal vse osnovne šole in vrtnice v občini, ob 17. uri pa bo postal pred trgovinama Škrat in Suvener v Ilirski Bistrici (na Vidmu).

28. decembra se bo s svojim spremstvom sprehodil po (upamo zasneženih) ulicah Ilirske Bistrice, v pogovoru z otroci pa se bo zadržal na Placu. Svojo pot bo začel ob 16.30 v Gabrju.

29. decembra bo ob 15. uri lutkovna predstava v Domu na Vidmu za bistriške otroke, ob 16.30 pa za otroke iz okolice. Po vsaki predstavi bo za otroke organizirano rajanje ob glasbeni spremljavi.

D. P.

Lanski pozdrav dedka Mraza

ALI JE SLOVENSKA DRŽAVA OBČINO ILIRSKA BISTRICA ODPISALA?

In takoj na začetku, da ne bo pomote, odpisovanje traja že vse povojno obdobje. Sedanja država s tem procesom po stari navadi - to niti ni čudno, saj jo vodijo bolj ali manj "prekaljeni" stari kadri - se nadaljuje. Kam?

Verjetno k nekemu cilju, ki ga ves čas ima pred očmi. Morda to območje odpisati. Morda, le čemu in zakaj je težko, če že ne nemogoče razumeti. Dokazov za takšno zaskrbljujoče spraševanje je veliko iz prejšnjih in sedanjih časov.

Najbolj svež je načrt z okraj. Seveda, razumljivo, po nobeni varianti dalekovidnih načrtovalcev Ilirska Bistrica ni predvidena kot sedež okraja. Še več, pri nas ni predvidena niti najmanjša izpostava, ki bi jo odprl tisti okraj, kamor nas želijo na silo potegniti, ponavljam - na silo, ne da bi nas kdorkoli o tem, kaj mislimo, sploh kaj vprašal ali vsaj sporočil kot izvršeno dejstvo. Vse, kar vemo, smo izvedeli iz časopisov. Torej obmejna občina, ki ima s sosednjo hrvaško državo dolgo mejo in tri mednarodne prehode in meji na veliko kvarnersko območje z razvito industrijo, trgovino, turizmom, solstvom... in s katerim od pamtiveka tako ali drugače sodelujemo, ne sme imeti okraja, okrog katerega in s katerim bi se začela ustvarjati protiutež tej veliki moči onkraj meje.

Ne, območje je treba siromašiti. Še naprej. In zaradi tega okraj umakniti od meje v notranjost, res na "notranjsko", v Postojno. Namesto obratno, vse sile usmeriti v to, da bi mejo vsestransko kupili in za to uporabili vsako priliko.

Število prebivalcev na območju naše občine se je v povojnem obdobju zmanjšalo za približno 3000 ljudi, po demografskih napovedih naj bi v prihodnje padlo s sedanjih približno 14 500 ljudi na 7000!

Državi Sloveniji tega in še česa drugega ni posebno mar. Mar pa je npr. Istrskemu demokratičnemu zboru, kjer je bilo letos na labinski skupščini rečeno, da je za Istro kot meddržavno regijo zanimanje tudi v Sloveniji. Pri tem je nekdo opozoril na pojave napisov TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka) v Ilirski Bistrici.

V našem mestu se je ta beseda res pojavila na pročeljih nekaterih stavb. Pa ne samo ta beseda, temveč celi stavki, npr. "Istra, naša regija. TIGR." Ali so ti napisi odraz nemoči in celo obupa naših ljudi, zaradi stvari, o katerih tu pišem, ali gre za kaj več?

Če nas je država odpisala ali ne, mi se še nisimo, upam.

In če se nismo, moramo zahtevati in dobiti okraj, ki bo poleg vseh stvari, ki jih bo imel v svoji pristojnosti, lahko sogovornik vsem vrstam oblasti v sosednji Hrvaški. Z njim, okrajem, bo za začetek zaustavljeno naše odmiranje. Od tu naprej pa se bo začelo oživljanje. Čas je vendar, da enkrat rečemo ne in hkrati začnemo postavljati, ne le v primeru okraja, ampak pousod, kjer gre za naš razvoj, trdne predloge in odločitve.

Ivko Spetič

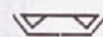
OKRAJ ŽE LETA 1910

Pravila

za

Posojilnico za Il. Bistriški okraj

registrovano zadrugo z neomejeno zavezo.

I. Firma, sedež in namen zadruga.

§ 1. Firma zadruga se glasi: Posojilnica za Il. Bistriški okraj, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Zadruga ima svoj sedež v Trnovem, svoj delokrog v Il. Bistriškem okraju.

§ 2. Zadruga ima svoj namen:

- prejemati denar (hranilne vloge) na obresti;
- dobivati si denarna sredstva s svojim zadružnim kreditom in
- dajati posojila zadružnikom.

XI. Razsojevanje preprirov.

§ 41. Prepire med zadružniki, med zadružniki in načelstvom, razsoja končno občni zbor. Ravnotako razsoja končno občni zbor različna mnenja o posameznih določilih teh pravil.

Trnovo, dne 5. maja 1910.

Ilirska Bistrica je bila spet okraj okrog leta 1950,

In če se to zgodi vsakih 40 let, zdaj že malce zamujamo. Pa nič zato!

DEVET DESETLETIJ POŠTE TRNOVO

Čeprav je dokumentirana poštna dejavnost v Trnovem stara že več kot 300 let, je pošta v današnjem pomenu uvedena šele leta 1903. Prvi poštni prostori so bili urejeni v prvem nadstropju stavbe GOSPODARSKEGA DRUŠTVA (danes kmetijska zadruga) ob cesarski cesti, ki je peljala skozi Trnovo iz Ljubljane na Reko.

O selitvah pošte, nesrečnih preobrazbah njenega imena od Trnovo na Kranjskem, Dornegg in Krain, Torrenova di Bisterza-Istria, Torrenova del Nevoso-Fiume, pa do imena Trnovo pri Ilirski Bistrici po II. svetovni vojni, o

Stavba Gospodarskega društva v Trnovem, kjer je pred devetdesetimi leti začela z rednim delom trnavska pošta.

Poštna žiga trnavske pošte z datumom 2. 10. 1903 in na isti dan po 90 letih, 2. 10. 1993. Kako prepoznati, da gre za isto pošto v istem kraju?

V sredo, 8. decembra 1993, je bila na slovesnosti Turistične zveze Slovenije v Novi Gorici POŠTA TRNOVO (66251 Ilirska Bistrica) v svoji kategoriji proglašena za najboljšo pošto v Sloveniji. Urejenost pošte, organiziranost dela, prijaznost in domačnost pošte in delavk je ocenjevalo kar nekaj komisij vse leto in pošto visoko ocenilo.

Gospe upravniči pošte, Mirjam Jelincič, in sodelavki Barbari iskreno čestitamo!

čemer smo pisali v SNEŽNIKU oktobra lani.

Zapisali smo tudi željo Trnovcev, da bi trnovski pošti, ki so jo znova odprli 22. aprila 1991 in jo nesrečno imenovali kar pošta 66251 Ilirska Bistrica, vendarle vrnilo njeno staro in lepo ime TRNOVO (Ilirska Bistrica), vsaj do njene devetdesetletnice. V kratkem času so Trnovci zbrali nad 600 podpisov in se pismeno obrnili na občinsko skupščino za pravno podlago te spremembe, pa nič.

Tudi občinski mlini meljejo počasi. Debelo leto je že steklo, Trnovci pa se upajo in čakajo.

BESEDA NI KONJ

Naš zvesti bralec Vilko Grlj je predlagal, naj v SNEŽNIKU odpremo novo rubriko, ki jo pod različnimi imeni poznajo mnogi časopisi: vprašanja in odgovori.

Predlog sprejemamo in rubriko odpiramo pod imenom BESEDA NI KONJ. Na vrsti ste bralci - pričakujemo vaša vprašanja, seveda vsaj praviloma tista, ki se nanašajo na zadeve iz naše občine, njenega življenja in razvoja.

ZA SPREMEMBO USTAVE PROTI CENTRALIZMU

Zveza za Primorsko predlaga začetek postopka za spremembo ustave Republike Slovenije

Dosedanji 96. člen Ustave Republike Slovenije se spremeni in glasi: "Svet regij je zastopstvo lokalnih interesov. Svet regij ima 64 članov".

S spremembami Ustave Republike Slovenije želi Zveza za Primorsko zakoniti upravno teritorialno organiziranost države, kot to imajo vse države Evrope. Specifične probleme prebivalcev, pogojene s povsem regionalnimi posebnostmi, je mogoče zadovoljevati samo na regionalni ravni odločanja.

Zato Slovenija potrebuje **trinivojsko upravno teritorialno organiziranost: občine-okraji-država**. Okraji naj bi imeli dvojno naravo. Bili bi širše lokalne skupnosti in obenem opravljali upravne naloge za državo oz. tiste naloge, ki bi jih država morala prenesti v upravljanje okrajem.

Zveza za Primorsko predlaga, da se okraji kot vmesne upravne enote organizirajo v obsegu sedanjih občin, razen v primeru, kjer bi prebivalci z referendumom uveljavili drugačno

teritorialno povezanost. Na ta način bi v Sloveniji imeli 62 teritorialnih enot - okrajev. Za tako majhno državo bi bila takšna ureditev smiselna, saj bi v vseh sedanjih občinah lahko prevzeli nove naloge brez dodatnih finančnih sredstev.

Z uvedbo Sveta regij želi Zveza za Primorsko zagotoviti možnost odločanja na državni ravni tudi regionalnim skupnostim. Sedanji volilni sistem in sestava parlamenta tega ne omogočata in ne zagotavljata. Centralna oblast - tako izvršna kot politična - ima premalo povezav z regijami in njihovimi interesi. Distribucija sredstev je popolnoma centralizirana in nižjim nivojem ne daje nikakršne pravice odločanja. Svet regij bi z enakimi pooblastili in pristojnostmi, kot jih ima Državni svet, istočasno blagodejno vplival na politični položaj v Sloveniji in vnesel decentralizacijo odločanja kot bistveno sestavino vsake parlamentarne države.

Uveljavitev predloga Zveze za Primorsko je zagotovo usmeritev razvoja, v katerem bi aktivirali vse potencialne sile za hitrejši napredek Slovenije. Center sam tega ne zmore.

Občinski odbor ZZP
Ilirska Bistrica

ODKOD JE SONCE VZŠLO IN KAM ZAHAJA - ALI KDO GA BO UGASNIL

Prebujanje s pesmijo zvonov v velikonočnem jutru ni novost v našem okolju. Ta tiha pesem, ki prihaja skozi odprta ali zaprta polkna hiš do srca, je milina prijetnega in veselega, razpoloženjskega in polnega upanja. Svoj namen dosega prav tu: srcu daje občutenje svobode. Preplet narodovega in verskega doživljanja.

Povsem drugačen je čas in namen, ko oglašuje veliki zvon svetega večera, da opozori in povabi, da se bliža polnoč. Tokrat s skrivnostnim navdihom vsakemu posebej govori: prebudi se, vstani in pojdi na pot, pridruži se betlehemskega pastirjem.

Od časov, ko se je ta oblika praznovanja prenesla tudi v naše kraje, glas ni utihnil in ostaja tudi nam namenje. Vendar se je marsikomu zdel glas prešibak, zlasti za tiste, ki so dobili trdno nočno spanje. In so se fantje domislili močnejših zvokov. Okrog vasi, posebej tistih oddaljenih od fare, so skrivoma privlekli možnarjev in s pesmijo njihovih pokov prebujali zaspance in jih opozarjali, da je nastopil čas, da se pripravijo k polnočnici. V starih časih pes, z baklami in plamenicami, kasneje tudi z vozovi in sanmi, danes peš in z avtomobili. In vsi, ki se tega spominjajo, pravijo: "To je bilo

veselje!" Odkod to veselje? "Ko je nastopil večer in je odzvonilo avemarijo, se je začel sveti večer. Tedaj se je vsa družina zbrala k molitvi in blagoslovu doma. Ko se je smilila v hišo, so se vsi zgrnili okrog jaslic in zapeli v starih "vižah" in napevih, ker je to noč je Dete rodilo na svet".

Prezvetost nad dogajanjem na sveti večer v družinah se danes vzbuja občudovanje in prijetno vzvalovi

domišljijo, da bi taka občutenja zedinjala tudi sedanje družine in jih resnično obdarjala s smislom tega praznovanja: ljubeznijo in mirom. Tudi namen, da bi vsem Slovencem podarili praznik božjega rojstva kot praznik družine, vzbujajo upanje, da se ti stari običaji ne zavržejo kot smeti, temveč dosežejo svoj namen v preoblikovanju mišljenja. Ena izmed možnosti se vsem odpira v razumevanju miru in svetonočne pesmi. Ta pesem je pesem zvonov in še ti utihnejo, ko se izpolni sveti čas. Tudi glas možnarjev in karbida je po krajevnem običaju samo napoved lepega doživljanja, saj se njihov čas običajno do 23. ure izteče.

In takrat - kdo osvaja tišino z nemirom?

Teško je razumeti, da je mir dosegljiv po tisočih pokih in zavijanju rjoveče drhali. Saj to ni drhal nekega tujega sveta, to so naši otroci, naši fantje in naši možje, ki držijo v rokah plamenice nekih strasti, ki ne svetijo na pot k spokojju in hkrati veselju, temveč k uničujočemu in srhljivemu razpadu oseb, družin in skupnosti - župnijske ali vse slovenske. Te prikazni so kot grozljiv obraz: pogledajte, to so naši novi odnosi, to so obrazi naših družin, to je obraz peklenskega zmaja, ki golta vrednote, podarjene iz večnosti. Saj so tudi te besede grozljive, a umestne, če ne podamo roke preobrazbi, ne samo starih običajev, temveč vrednot, ki so nam jih prinesli.

Pomembno je, da vemo, odkod sonce vzhaja in - da ne bi zašlo.

B. B.

PREDPRAZNIČNO ČIŠČENJE ALI VESELE PRAZNIKE, KRAJANI!

Da tako mladi kot odrasli dajejo duška veselemu pričakovanju praznikov s pokanjem, je že star pojav. Včasih se je pokalo s karbidom, kar je zahtevalo posebno pripravo, spretnost, pazljivost... za vsak pok se je moral mladec pošteno potruditi. Danes je stvar olajšana - prižgeš petardo, vržeš (za vse skupaj je potrebnih le nekaj sekund) - in bum, ki tako glasno oznanja, da obstajaš, se razleže daleč naokoli... Do tu še v redu, vsaj kvazi tradicionalno.

V zadnjih nekaj letih pa postaja ta kvazi tradicija že tako prekomerna, nadležna, celo ogrožujoča, da bi se morali ob tem zamisliti čisto vsi: odrasli in mladina, prodajalci in policija, zlasti pa starši skupaj s svojimi otroki. Postaviti bi morali neke zdravorazumske meje: **kdo lahko dobi v roke petarde, kje in v kakšnih okoliščinah si lahko daje duška z njimi?!**

In tu bi radi opozorili na dejstvo, da postaja zadeva neznosna zlasti ob cerkvah v času polnočnice - tako v Trnovem kot tudi v nekaterih vaseh v naši dekaniji ali, če hočete, občini. Pokanje sredi noči že tako pomeni kaljenje nočnega miru. Če pa ob tem še krepko moti obred, ki se ga udeležuje tudi preko petsto ljudi (npr. v cerkvi sv. Petra v Trnovem), dobiva to še drugačne razsežnosti. Poleg tega se pokanje vse bolj povezuje tudi s pijanskimi izpadi tako golobradcev kot tudi mož v zrelih letih, ki očitno ne znajo drugače izkazovati svoje moztosti.

Smo postali dezela, kjer se krdelo z alkoholnimi hlapi opojenih razbrzdancev lahko nemoteno izživlja nad množico ljudi, ki želijo v miru doživeti sporočilo božične noči ali pa obuditi nostalgijo iz otroštva? Nemoteno pomeni v tem primeru vpričo policistov.

Tu zastavljamo bistriški policiji nekaj vprašanj: čemu vas v naši občini imamo, če niste sposobni zagotoviti javnega reda in miru, in to tudi ob najbolj miroljubnih manifestacijah? Ali je mogoče vaša dolžnost samo to, da pobirate denarne kazni za prometne prekrške? Ali nima policija beneficirane delovne dobe ravno zato, ker je včasih primorana reševati tudi bolj ali manj neprijetne zadeve (mimogrede, neprijetno je že to, da moraš resno opozoriti in, če je treba, tudi "postaviti na hladno" celo lastne prijatelje in znance, kojim postanejo glave preveč razgrete)?

Pričakujemo odgovore - predvsem v dejanjih. Vsem pokavcem pa priporočamo: raje se zarijete v tople postelje, kot da hodite dve uri zmrzovat na pokopališče. Če pa kdo od vas nikakor ne bo mogel spati, naj napiše zgodbico o preganjanju zlih duhov po pokopališču.

Če bo res duhovita, dobi nagrado!

Pa brez zamere!

Župljani Trnovega pri Ilirski Bistrici

HRUP OKROG MNOGO HRUPA

Bliža se (pravzaprav se je že začela) sezona pokanja z raznovrstnimi petardami, ki se jim bodo kmalu pridružili tudi razni ognjemeti. Nakupovanje in uporaba teh izdelkov iz leta v leto skokovito narašča, letos pa se najavlja še bolj zlovesče, saj je Kemična industrija Kamnik pred časom objavila, da bo dobavila domačemu trgu (iz uvoza in lastne proizvodnje) večje količine teh pirotehničnih izdelkov. Tem količinam pa se bodo seveda pridružile še tiste iz uvoza.

Pirotehnični izdelki, med katere spadajo tudi petarde in mali ognjemeti (razred I. in II. po Pravilniku o kategorizaciji in preizkusu pirotehničnih izdelkov glede na kakovost in količino eksplozivnega polnjenja), sicer po določbah Zakona o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh ne spadajo med eksplozivne snovi. Pravilnik določa prosto prodajo za ta dva razreda, kar pa je nekoliko sporno, saj naj bi to veljalo le za nakup (otroci le v spremstvu staršev), medtem ko morajo imeti prodajalci dovoljenje za promet z eksplozivnimi snovmi. To je sprožilo kar nekaj vprašanj s strani trgovcev glede prodaje teh izdelkov - še posebej potem, ko so nekaterim grosisti še "pravočasno" uspeli prodati te izdelke. Inšpekcijske službe in policija bodo po zagotovljenih opravljali ustrezen nadzor, tako da se bo zoper prodajalce, ki nimajo dovoljenja, ukrepalo.

Navedene izdelke lahko uporablja vsakdo, otroci pa le pod nadzorstvom

staršev oz. skrbnikov, čemur pa v glavnem ni tako in na žalost prihaja do poškodb, celo hujših zaradi prevelike vneme ali čiste objestnosti. **Odgovornost za to nosijo seveda v največji meri starši**, ki morajo (ali bi morali) vedeti vsaj približno, s čim se njihov otrok ukvarja v prostem času - še posebej če mu predhodno nakupijo dovolj veliko zalogo "municije". **Policija bo po svojih možnostih ukrepala tudi proti staršem tistih otrok, ki bodo z metanjem petard ogrožali varnost ljudi in premoženja.**

Povsem nevzdržno in nedovoljeno je petardiranje okrog šol, vrtcev, zdravstvenih domov, domov starejših občanov, cerkva, pa tudi v stanovanjskih hišah, zato bi moral biti tam povečan nadzor. Do neke mere razumljivo je veseljačenje z obveznim pokanjem za čas praznikov, nekaj drugega pa je, če se to vleče skozi ves december in še naprej v januar.

Kaj storiti? Lahko predvidevamo, kaj nas do Novega leta še čaka, in morda bodo letošnje izkušnje napotilo za ukrepanje v prihodnje. Ob nujnih pedagoških prijemih s strani staršev, šol in drugih institucij bo treba poiskati tudi **zglede v reguliranju tega problema v nekaterih zahodnih državah**, tako da se bo dalo lažje nadzirati uporabo in s tem prodajo petard, ki ponekod poteka samo zadnji teden pred novim letom.

Zaželimo lahko le, da ne bi prihajalo do poškodb, ogrožanja varnosti ali kršitev javnega reda, saj temu praznovanje le ni namenjeno.

NOTRANJSKI PARK - OVIRA ALI SPODBUDA ?

Pobuda za podpis dogovora o skupnih interesih in aktivnostih za vzpostavitev Notranjskega parka na območju občin Cerknica, Ilirska Bistrica, Logatec in Postojna že vso jesen čaka na razpravo in sprejem v bistrski skupščini občine.

Predstavniki cerkniške AREE d. o. o., ki so jo za izdelavo izhodišč za ureditev krajinskega parka pooblastile občine Logatec, Cerknica in Postojna ter Komisija za varovalna območja pri Vladi R Slovenije, so v skupščinskih bistrskih klopih to jesen že dvakrat zaman sedeli. Do besede so le prišli na zasedanju 2. decembra in to v njenem nesklepnem delu.

IS je skupščini posredoval pobudo, da se tudi Ilirska Bistrica vključi v projekt ter da se park imenuje Snežniški park, pa tudi zahtevo, da se v nadaljnjem delu zagotovijo pogoji, ki bodo zagotavljali med drugim materialne dobrine občanom Ilirske Bistrice.

Regijski park je lahko zaokroženo območje prvobitne in kultivirane narave, ki povezuje v celoto značilno pokrajino in naravne znamenitosti. Namenjeni so predvsem ohranitvi naravnih ekosistemov in rekreaciji.

Direktor AREE, **Matjaž Mlinar**, je svojo predstavitev začel kar pri imenu "Notranjski", na katerega smo Bistrčani v zadnjem času še posebej občutljivi. Ime je strokovno in izhaja iz krasoslovja - v klasični kras sodita tako "matični"-sezanski kras ("Kraški park") kot "notranjski" kras ("Notranjski park"), ki leži v omenjenih občinah (v perspektivi združitve v Kraško-notranjski park).

Il. Bistrica sodi v območje četverokotnika, ki bi predstavljal celoto Notranjskega parka, in sicer: Cerkniško polje - Planinsko polje - Postojnska jama - Snežnik

Notranjski park je projekt, ki združuje parcialno skladne projekte (Varovanje pitne vode Malni, Zelena meja, Renaturacija cerkniškega jezera, Ekološko kmetijstvo, CRPOV...) ter neuskajane programe, npr. Turizem in rekreacija, in tako omogoča odpravo anarhije ter je vzpodbuda za razvoj.

Mlinar je bistvo Notranjskega parka ilustriral tudi s primerom **Triglavskega**

narodnega parka, ki mora zavarovati in ohraniti obstoječe neposeljeno področje prvobitne narave. Notranjski park pa bo zajel kultivirano krajino (prvobitne so le še jame), ki jo "uporablja" 60 tisoč prebivalcev. Zaradi tega program

Sekretariat za gospodarstvo občine Il. Bistrica: z vključevanjem v ta projekt bi lahko združili in zaokrožili vse akcije, ki so že v teku ali jih pripravljamo na področju celostnega urejanja podeželja, turistične ponudbe v skladu s projektom leta turizma, zaščitne znamke brkinske slivovke, razvoju drobnega gospodarstva in promociji Ilirske Bistrice v celoti.

opredeljuje tudi različne vzorce vedenja in gospodarjenja v parku za različne udeležence:

- za domačine ne bi veljali nobeni režimi, bo pa zanje potrebno izobraževanje,
- za obiskovalce-turiste bi veljali režimi, ki bodo dovoljevali oziroma prepovedovali...
- z gospodarstvom se bo potrebno pogajati,

Občine, ki so se vključile v projekt, so že zagotovile sredstva za študije, naša občina pa bi morala zagotoviti le sredstva za materialne stroške, nastale v zvezi z obdelavo območja parka, ki sega v našo občino. Za izvedbo posameznih aktivnosti bi za leto 1993 po oceni Sekretariata ti stroški znašali približno 300 tisoč tolarjev.

- za civilna združenja (upravne organe, lovce, ribiče...) pa bi veljali zakoni.

SPRAŠUJEMO POSLANCE

Bistrski učenci še nimajo svojega parlamenta, zato bodo člani novinarskega krožka Osnovne šole Dragotina Ketteja v svojem glasilu Brinje bistrškem poslancem občinske skupščine postavili nekaj vprašanj. Med drugim tudi do: "KAKO TO, DA ODRASLI OD NAS LAHKO ZAHTEVAJO, DA PRIDEMO V ŠOLO VSAK DAN Z NAPISANIMI DOMAČIMI NALOGAMI ITD. SAMI PA TAKO RADI POZABLIJO NA SVOJE (POSLANŠKE) DOLŽNOSTI?"

Da bi videli, kako so mladi zelo kritični in dobro obveščeni o perečih problemih v domačem okolju, smo nekaj vprašanj izbrali tudi za naš, "odrasli"časopis.

1. Kaj mislite napraviti z **Globovnikom**, kdaj se boste lotili tega problema? Erik, Špela

2. Zakaj v naši občini ni več kulturnih prireditvev, ni kulturne ustanove? Zakaj nimamo primerne kinodvorane? Zakaj nimamo knjižnice v bolj ustreznih prostorih? T. K.

3. Zakaj ni v Bistrici v stari glasbeni šoli, Sokolskem domu ali bivši vojašnici **pionirskega doma**, kjer bi mladi lahko koristno preživeli del svojega časa? P. C.

4. Zakaj ste namesto kulturne ustanove, ki je v Bistrici nujno potrebna, v **Domu na Vidmu** odprli trgovine? Jride

5. Zakaj Bistrica ne bi bila **samostojni okraj**? T. P.

6. Zakaj v Bistrici ne zgradite kakšne kulturne ustanove namesto trgovin? Katja

7. Kdaj boste imeli kakšen sestanek o **popravlilu bazena**? Metka

8. V zadnjem času tudi v naši občini narašča **narkomanija**. Kaj boste storili glede tega? Tomaž

9. Kdaj bo občina poskrbela za **ureditev zdravstvenega doma**?

10. Kaj boste naredili s **kulturo v naši občini**? Kdaj se bo sploh kaj zgodilo? Sabina

11. Kaj menite o večkratnih **odkritjih droge** v Bistrici? Sandra

12. Zakaj v Bistrici gradijo **samo gostilne**, zakaj ne bi zgradili še kakšen kulturni dom? Gregor

Največ razhajanj in različnih mnenj se bo v skupščinski razpravi gotovo porodilo ob vprašanju, ali pomeni park ovira ali vzpodbuda za razvoj območja, zato navajamo le nekaj primerov reševanja problemov v določenih dejavnostih:

- kmetijstvo: nesprejemljiva uporaba umetnih gnojil, kjer je nad območje varovanja pitne vode malo zemlje, spreminjanje parcelnega vzorca s ciljem velikih (nad 1 ha) monokultur...
- gospodarstvo: nesprejemljiva gradnja gozdnih cest z dosedanja dinamiko, izkoriščanje gozda z goloseki...

Program navaja še vrsto opredelitev v vodnem gospodarstvu, industriji, poselitvi, infrastrukturi, vojaških aktivnostih (poligoni), lovstvu, ribištvu, rekreaciji in turizmu.

Svoj pristop do urejanja krajine pa je Matjaž Mlinar ilustriral tudi s primerom **Planinskega polja**, za katerega AREA (v nasprotju z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine) vztraja pri košnji polja in čiščenju kanalov.

Biosferno območje starih občin Notranjskega parka je predlagano v razglasitev tudi pri **UNESCU**. Pojem "park" ima v svetu precejšen pomen, razglasitev Notranjskega parka pa bi pomenila, da bi svet ta del naše dežele tudi bolje spoznal, pravzaprav šele izvedel zanj. Tar je tudi eden od pomembnejših razvojnih kriterijev. Parke podobne velikosti v svetu obišče okrog pet milijonov turistov letno, prihodek od turistično rekreativnih dejavnosti pa naj bi bil tudi glavni vir prihodka Notranjskega parka.

Toliko o predstavitvi, o vprašanjih naših poslancev pa po še kakšni sklepnici skupščini.

ZLATA ELIPSA 93

7. novembra je na prireditvi "Zlata elipsa 93" na Vidmu nastopilo 14 mladih pevcev, njihov nastop pa si je ogledala 400-glava množica radovednih Bistrčanov.

Avdicijo za to prireditev ter nedeljsko zaključno tekmovanje je organiziralo podjetje **Elypsa d.o.o.** ob pomoči bistrške ZKO, skupine Malibu in strokovni pomoči vodje Malibuja, **Sandija Čekada**, ki je mlade pevce dolge ure pripravljala na nastop. Pokrovitelj prireditve je bila **Zavarovalniška hiša Slovenica**, brez njenega prispevka prireditev ne bi bila mogoča. Seveda pa je bil v ozadju organizacije še marsikdo.

Nastopili so **Špela Dekleva, Trio "Babai", Eva Kavčič, Miha Kavčič, Kristina Šabec, Marjanca Muha, Jride in Andreja, Trio "DO-RE-MI", Vesna Boštjančič, Verena Vičič, Nastja Zirnstein, Martin Celin, Suzana Logar in Noemi Mršnik.**

Zlato elipso, nagrado strokovne žirije, ki so jo sestavljali **Saša Boštjančič, Kristina Čekada-Polh, Dimitrij Grilj, Lado Volk in Sandi Čekada**, je prejela **Marjanca Muha** za skladbico Petelinček kikirika, nagrado občinstva - Zlato lipo 93 - pa je prejel **Martin Celin** za pesmico Naša Ančka.

Prireditev je popolnoma uspela in odkrila številne mlade bistrške pevske talente, saj je večina otrok odlično prenesla pritisk prvega nastopa pred tako velikim avditorijem.

ROJSTVA, POROKE, SMRTI

V oktobru in novembru se je rodilo "kar" 22 otrok, vendar je preminulo enako število naših občanov; tudi število porok, zabeleženih na našem matičnem uradu, ne vpliva posebnega optimizma - bilo jih je namreč le sedem.

CENIK OGLASOV V SNEŽNIKU

1. polovica strani	28 x 17 cm	28.000 SIT
2. četrtina strani	14 x 17 cm	14.000 SIT
3. osmina strani	14 x 8,5 cm	7.000 SIT
4. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	3.500 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%. Za večkratno oglaševanje znižamo ceno po dogovoru. Pokličite Grafični atelje, Bazoviška 40, Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/81-297

SPOMIN ZA PRIHODNOST

30. oktobra 1993 so v Ilirski Bistrici obeležili 50-letnico ponovnega slovenskega šolstva. Pobuda za slovesnost je prišla s strani takratnih dijakov Ivka Spetiča, Sergija Šlence, Brade Smukove in Janje Dujčeve, ki so slovesnost tudi izvedli.

Naj ponovno spomnimo, da so sredi slovesnosti sestre samostana De Notre Dame na pobudo mons. Karla Jamnika in nekaterih staršev same, brez zunanje pomoči organizirale šolo po vseh pedagoških načelih za približno 350 otrok, ki so v šoli prvič lahko slišali slovenski jezik in govorili v slovenščini.

Jeseni 43. leta so začele delovati kar štiri šole: osnovna šola, nižja realna gimnazija, meščanska šola in trgovaška šola.

Slovesnost se je začela v župnijski cerkvi sv. Petra z mašo zadušnico za pokojne šolske sestre in učitelja verouka ter polaganjem vencev na njihove grobove. Po kulturnem programu v samostanski kapeli, v katerem sta sodelovala Dekliški komorni zbor pod vodstvom prof. Marije Šlosar-Lenarčič in Baročni kvartet Illyricus, je sestra Romana Zidar, ki je poučevala že pred 50 leti, na

Spominsko ploščo na samostanskem pročelju je odkrila sestra Romana Zidar

samostanskem pročelju odkrila spominsko ploščo, ki jo je oblikoval domači arhitekt Pavel Žnidaršič.

Sergij Šlenc je v svojem govoru pred množico nekdanjih sošolcev in gostov dejal, da so se takratni dijaki hoteli spomniti jubileja, ker "smo se hoteli najprej z njim zahvaliti, žal prepozno, našim takratnim šolskim sestram, mons. Karlu Jamniku in učiteljem verouka in hkrati proslavi dati neko trajnost, ne le z odkritjem spominske plošče, temveč tudi z nekaterimi drugimi pobudami. (...) Povojna

ZAHVALA

Vsem, ki so kakorkoli pomagali pri pripravi in izvedbi proslave 50-letnice ponovnega slovenskega šolstva na Primorskem, ki je bila 30. oktobra 1993 v Ilirski Bistrici - v cerkvi sv. Petra in samostanu De Notre Dame v Trnovem - se iskreno zahvaljujemo.

Še posebej se zahvaljujemo Zvezi kulturnih organizacij, Občini, Komunalno-urbanističnemu podjetju, Grafičnemu ateljeju Zejzulovič, samostanu De Notre Dame, župniji, Dekliškemu komornemu zboru pod vodstvom prof. Marije Šlosar-Lenarčič in Baročnemu kvartetu Illyricus.

S pomočjo vseh smo pomembno obletnico iz slovenske in primorske šolske zgodovine dostojno proslavili.

Odbor za proslavo

revolucionarna oblast (...) je iz samostana nasilno in surovo pregnala šolske sestre in s tem odpravila tudi samostansko šolstvo. Takratni dijaki upamo, da ne dokončno in zato predlagamo sprejem sklepa o ustanovitvi šolskega sklada dekana Karla Jamnika, namenjenega razvoju samostanske šole in štipendiranju, ter v zvezi s tem

predlagamo še sprejem pobude za ponovno oživitev samostanskega šolstva, tudi srednješolskega. (...)"

D.P.

STARE SLIKE
PRIPOVEDUJEJO...

Prva vojna je za nekaj let prekinila delovanje trnovske čitalnice, zato pa so že prva leta po njej spet napolnila dvorano in številne dejavnosti čitalnice. Pritisk raznarodovalne politike novih gospodarjev je kulturno prosvetno delo le še podžigal. Trnovci so uprizarjali igre, vadili v petju, učenju instrumentov, nastopali so doma in v okolici.

Prav v ta čas sodi današnja "stara slika" trnovske čitalnice - čitalniškega orkestra mandolin, posneta v bližini čitalnice. Trnovskim mladim glasbenikom so priskočili na pomoč tudi nekateri

Bistričani. Čeprav je od tedaj minilo skoraj sedemdeset let, jih večino

prepoznamo. V zadnji vrsti z leve so Karlo Kljun, Vili Žnidaršič, Jože Zajc, Viko Bobek in Jože Pegan; v srednji vrsti: Stano Marinčič, Volič, Viktor Razpor, brivec, Boris Martinčič s kontrabasom; v prednji vrsti: Dolfe Bobek, Lado Polh, Malka Benigar, Stojko Stenovec z violino, vodja orkestra, Fani Bizjak in mladi brivski vajenec. (Fotografijo nam je za objavo posodila družina Borisa Martinčiča.)

Pravilni odgovor na vprašanje iz prejšnje številke Snežnika se glasi: Mlade bistriške sokolice so vadile na boršču med Samsovo in Čukovo hišo zbiroma pred "partonom" hiše v evstikovi ulici št. 16. v "Guranjmi traji."

Vrata s križi na sliki je prepoznal - kdo drug kot mladi bistriški pismonoša Leon Rajdiga, ki je svoje odkritje komentiral: "Saj ne bi bil poštar, če ne bi poznal vseh "partonov"!"

Tokratna fotografija nas vodi v prva leta prve svetovne vojne, ko so marljivi trnovci uspešno obnovili svojo čitalnico in jo nadaljevali tradicijo številnih oblik kulturno prosvetnega življenja v Trnovem. Društvene prostore v prvem nadstropju čitalnice pri Matetu" so vzeli v najem od Mateta Ribariča na prelomu stoletja in v njih uredili veliko sobo z vso potrebno opremo za namene, ki so jih imele čitalnice v tem času: oder, različne omare, klavir, mize z domačimi in tujimi časopisi. Živahna kulturna dejavnost, prireditve, igre, pevski in instrumentalni nastopi so se vrstili skozi vse leta in se po tradiciji zaključili z koncertiranjem in silvestrovanjem. Prvič so Trnovci v tem času krepko sodelovali v prosvetnem delovanju. Ob ustanovitvi čitalnice je tedaj Trnovo imelo prvo izobraževalno društvo s telovadnim klubom Orel v Dvorani in samostansko čitalnico - manjšo dvorano z odrom. Vsi nastopi so odri so vabili na prireditve, ki so bile po pravilu dobro obiskane. Tudi za današnji čas je to bil pravi kulturni momen, ki ga kaže raziskati.

ŽIVLJENJE V PLAMENČKIH

V začetku lanskega šolskega leta je na pobudo Štefke Jaksetič s Centra za socialno delo zaživela skupina mladih, imenovana Plamenčki. Mladi se po skoraj letu in pol še vedno redno sestajajo vsak petek v prostorih Centra.

Pogovarjali smo se s Špelo, Anjo, Urošem, Janezom, Neviom, pomagali pa sta nama tudi mentorici Štefka in Sonja Maljevac.

- Ime Plamenčki se je že nekajkrat pojavilo v javnosti, verjetno pa le redkokdo ve, kaj so in kaj počnejo Plamenčki. Kako je nastalo ime?

Plamenčki: Ker nas je preveč, da bi sedeli okrog mize, se posedemo na po tleh razprostrte deke, no, običajno si skuhamo čaj, prižgemo kako svečko in... prijetno razpoloženje je tu. Ko smo izbirali ime naše skupine, je vsak od nas na lepenko napisal svoj predlog, nato pa smo krožili okrog lepenke in obkrožali pojme, ki so nam bili najbolj všeč. Največ krogov so dobili "Plamenčki".

Na srečanju v Gorjah nas je Karin predstavila takole: kot plamen smo, neuničljivi, topli, sveži; plamen simbolizira življenje, domačnost, upanje.

Sicer pa smo najstniki med 14. in 18. letom, večinoma smo učenci srednjih šol v Postojni, Sežani in Ljubljani.

- Kako potekajo vaša srečanja?

Plamenčki: Do zdaj smo spoznali makrobiotsko kuhinjo - predavala nam je izvedenka za to področje, Ljubica Sitarovasnik, ki se je odzvala povabilu domačega društva Kresnica - poseben večer smo imeli z Romeom in Nino Volk v družbi ljudskih pesmi in glasbil, pa z Marijo Pirih, psihologinjo srednješolskega centra v Postojni; o waldorfski pedagogiki nam je spregovorila vzgojiteljica bistriškega vrta, Bernarda Zirnstein, in nam tudi

zaigrala lutkovno igrico; poslušali smo tudi predavanje o alpinističnih izkušnjah Marja Primca iz Jelšan ter plezalca, Bistričana Matjaža Prosenca, ki nam je pokazal tudi svoje diapozitive.

Včasih pa vsebine naših sestankov kar sproti izbiramo. Tako smo na vprašanje, o čem bi se radi "danes" pogovarjali, nanizali nekaj tem in potem glasovali zanje. Z desetimi točkami je zmagala ljubezen, tesno pa so ji sledili predlogi: spolnost, kontracepcija, prijateljstvo, glasba. Na naslednjem srečanju na seznamu 30 želja izpred enega tedna nismo našli nobenega "pravega". Vzdušje tistega petka je narekovalo pogovor o smrti in strahu.

Za miklavževo smo sami izdelali Miklavževe škornje, jih napolnili z biskoti, ki so jih spekli naši starši, in s sadjem, ki sta nam ga podarili trgovini Sadje Skrt in Sadje Plac ter z vsem tem obdarili 110 mladincev in otrok-begunce, dve skupini starejših za samopomoč in Sončke. Pri vseh smo doživeli zelo lep sprejem, a to bi bila lahko posebna tema pogovora.

- Očitno ste za Bistrico kar nekaj novega, tako kot tudi druge skupine, ki so jih v smislu preventive spodbudili na CSD (skupine za samopomoč, anonimni alkoholiki, "sončki") in nenazadnje vztrajate že kar dobro leto. Kako vam to uspeva?

Plamenčki: Skozi Plamenčke se je zvrstilo skupno približno 40 mladih, stalnih nas je 12 do 14 in vsi vztrajamo od začetka. Od takrat smo se marsikaj naučili: najprej smo se spoznavali, potem je prišlo do prvih problemov, zdaj pa se že znamo skregati. Zanimivo je, da smo vedno, ko smo vsi čutili, da je nekaj narobe, zelo tičali skupaj. Danes, ko je skupina že "shodila", pa smo bolj "svobodni".

Skozi ta proces smo se naučili sprejemati drugačnost, ki se je kazala v tem, da smo se začeli pogovarjati v različnih jezikih. In tako kot je naša skupina povsem prostovoljna, tako prostovoljno so nas "zapustili" drugačni, ki so se pač pridružili drugim skupinam in krožkom. Sicer pa menimo, da bi moralo obstajati čim več skupin. Ljudje smo različni in ustvarjamo različna vzdušja. Prav je, da stori vsakdo nekaj zase.

V tem letu smo se naučili tudi nekaj pravil, ki se jih moramo držati, če hočemo kot skupina uspeti: biti moramo prijateljski, pozitivnih misli, odgovorni do drugih, pripravljeni pomagati... Znati moramo poslušati, biti vztrajni in znati vsakega sprejeti takšnega, kot je. Eno od naših glavnih načel je tudi biti pošten, nenazadnje pa se trudimo biti originalni, nenavadni, neustavljivi...

- V kakšnem smislu ste preventivna skupina? Preventiva pred čim?

ZGORNJE GORJE

(12. - 14. 11. 1993)

Od petka do nedelje se je v Zgornjih Gorjah na Gorenjskem odvijalo tradicionalno, četrto srečanje vseh slovenskih mladinskih skupin za samopomoč, za boljše in zdravo življenje ter prijateljskih skupin starejših, skupin AA (anonimnih alkoholikov), ALA-NON in ALA-TIN. Vseh obiskovalcev je bilo 120.

Srečanja smo se udeležili tudi mi, Bistričani in sicer mladinska skupina Plamenčki pod mentorstvom Štefke Jaksetič in Sonje Maljevac. Pridružila sta se nam tudi oboževalca in poustvarjalca ljudske glasbe Romeo Volk in njegova hčerka Nina, ki sta se na srečanju že prvi večer predstavila z ljudskimi pesmimi in glasbili iz naših krajev in bližnjih pokrajin. Njun nastop je bil zelo dobro sprejet.

Poleg predstavnikov naše mladinske skupine so na srečanju sodelovali še

predstavniki mladinskih skupin iz Kopra, Izole in Pirana, ki sta jih vodila Tone Kladnik in Branka Knific ter predstavniki skupine iz Ljubljane-Šiška.

Za ustrezen potek srečanja sta skrbela Ksenija in Jože Ramovš, predavatelja in voditelja mladinskih in odraslih skupin.

Dva dni so se vrstila predavanja, po skupinah pa lastna razmišljanja o navadah in razvadah.

Tudi mladi smo si vzeli čas za predstavitev. Nastopili smo zadnji večer z zabavnimi tekmovanji, igrkami in z glasbo.

Tako med mladimi kot med odraslimi skupinami je takoj zavladovala domače, prijateljsko, tolerantno vzdušje.

Pred odhodom se je vsaka skupina posebej še enkrat predstavila in sporočila svoja mnenja in vtise o četrtem srečanju v Gorjah.

Špela Dekleva

MIKLAVŽEV VEČER

Tudi v Centru začasne begunce se je ustavil Miklavž v spremstvu mladinske skupine "Plamenčki" iz Centra za socialno delo v Il. Bistrici.

Pričakali so ga mladinci v svojem klubu in mu pripravili izjemen sprejem. Postregli so mu s pesmijo, dobro voljo in med drugim tudi s pecivom, ki so ga spekle bosanske žene.

Pesem je kmalu odprla srca in roke so se stegnile k prijatelju, ko smo skupaj zapeli "Mi se imamo radi". Tudi zaplesali smo. Ne, Miklavž ni več za to, a mladini je slo dobro od nog!

Slaščic in pomaranč je imel Miklavž za vse otroke v Centru. To je bilo veselje! Čeprav Miklavža le bežno poznajo, je bil tudi pri njih dobrodošel.

Jerica Strle

Plamenčki: Smo opozicija... opozicija fliperjem, kajenju... Smo preizkus v tem, kako se imeti "fajn" na drugačen način. Smo za zdravo življenje. Tu smo vsi "fejst" in taki se trudimo biti tudi zunaj.

Predpogoj za to, da naša (in vsaka) prijateljska skupina živi, je, da so njeni člani zreli. Tisti, ki imajo same težave, sodijo v druge skupine (npr. za odvajanje od kajenja, zdravljenje tega ali onega).

Pri svojem delu se srečujemo z drugačnimi in jih spoznavamo: begunce, starejše, skupine anonimnih alkoholikov (Gorje 93), na srečanjih pa spoznavamo tudi goste, ki so po kaki od svojih dejavnosti "drugačni".

Štefka: Naše vodilo je "bogata vsakdanost". Smo vključeni v čas in prostor. Neizčrpen pripomoček, iz katerega črpamo mnoge ideje, je knjiga Nika Kureta Praznično leto Slovencev. Skušamo namreč oživiti praznike, se v doživljanju le-teh ustaviti, se spomniti nase... ti trenutki nam največ pomenijo. Sicer pa program nastaja po željah mladinci predlagajo, lahko pa tudi ustavijo "nakladanje" na neko temo.

- Očitno se v skupini dobro počutite. V čem je skrivnost?

Plamenčki: Prijatelji smo, imamo se lepo. Spoštujemo mnenje vsakega, tudi najbolj občutljivega. Vedno smo sprejeti takšni, kot smo, vedno smo dobrodošli, učimo se biti odkriti. Nenazadnje pa izvemo tudi precej novega.

Dragica Prosen

OB VISU

Konec novembra letos je dr. Vlado Valenčič dopolnil 90 let. Svojo jesen življenja preživlja v Domu starejših občanov na Taboru v Ljubljani.

V soboto, 11. decembra, so ga obiskali predstavniki bistriškega DRUŠTVA ZA KRAJEVNO ZGODOVINO IN KULTURO, se z Vladom Valenčičem zadržali v živahnem in prijetnem pogovoru ter mu ob tej priliki izročili diplomu, s katero so ga imenovali za ČASTNEGA ČLANA društva, in se mu zahvalili za sodelovanje.

Vse tri dosedanje številke BISTRISKIH ZAPISOV bi bile brez prispevkov dr. Valenčiča precej bolj skromne, upamo pa tudi, da bodo njegovi prispevki o gospodarskem razvoju naših krajev v preteklosti spodbuda za nadaljna raziskovanja.

Dr. Vlado Valenčič bo svoj naslednji prispevek objavil v 4. številki BISTRISKIH ZAPISOV, ki bo predstavljena v sklopu prireditev v mesecu kulture.

Pred devetdesetimi leti (26. novembra 1903) se je v Trnovem pri Ilirski Bistrici rodil materi Uršuli in očetu Ivanu. posestniku in združniku, sin Vlado.

Lega Trnovega, kraja, ki se je na začetku tega stoletja vedno bolj vrasčal v Ilirsko Bistrico, je določala odprtost proti Kvarnerskemu zalivu in hkrati prehodnost proti Trstu in celini. Zlasti lesni izdelki, npr. embalaža za južno sadje, so ga povezovali tudi s svetom. Povezanost z obalo se kaže tudi v tem.

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 66250 Ilirska Bistrica
Telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

**transport
terminal**

ilirska bistrica

**PREBIVALCEM
NAŠE OBČINE
ŽELIMO MIRNO
PRAZNOVANJE BOŽIČA,
V NOVEM LETU
PA OBILO SREČE, ZDRAVJA,
ZADOVOLJSTVA IN USPEHA.**

**Skupščina občine
Ilirska Bistrica**

GOSTILNA • TRGOVINA • TRNOVO • DISKONT

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE,
SREČE IN ZADOVOLJSTVA TER
POSLOVNOH USPEHOV V
LETU 1994 ŽELI VAM OSEBJE**

OBNEM SE VAM ZAHVALJUJEMO ZA ZAUPANJE

ProVITA^o

Inženiring d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica
Adamičeva 4
tel. 067/41-820

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

BESS

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

**KMETIJSKIM PROIZVAJALCEM
IN OBČANOM ILIRSKE BISTRICE**

ŽELI

**"KMETIJSKA ZADRUGA
ILIRSKA BISTRICA"**

**VESEL BOŽIČ TER
SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1994**

**AVTOKLEPARSTVO
AVTOLIČARSTVO**

**VLADIMIR KALC
REČICA 5, tel. 067/82-634**

**VAM VOŠČI VESEL BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO**

Cenjeni občani

vesel Božič

ter srečno Novo leto 94

Vam želi

Podružnica SLS Ilirska Bistrica

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

**GRAFIKA
GRAFIKA
ILIRSKA BISTRICA**

**BISTRO
RDEČA VRTNICA
SILVESTER KMETEC**

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

LJUBITELJI FOTOGRAFIJE - AMATERJI !

V Vaše zadovoljstvo in naš ponos smo nabavili najnovejšo FUJI QUICK LAB MINI LINIJO, s katero iz Vaših filmov izdelamo fotografije standardnih formatov

v eni uri

**VEDNO NA ZALOGI TUDI FUJI FILMI
2 kom 15% 3 kom 25% POPUSTA**

Obiščite nas in se prepričajte

Delovni čas:

ponedeljek, torek, sreda, četrtek
in petek od 8. do 12. in 15. do 18. ure
sobota od 8. do 12. in 14. do 17. ure.

Foto atelje Emil Maraž

Cankarjeva 1, Il. Bistrica, Tel.: 067/81-029

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

**OKREPČEVALNICA
KNAFELC**

KNEŽAK 27

TOKIS

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

• GOSTILNA LOVEC •
**VAS VABI NA SILVESTERSKO NOČ
Z DOMAČIM ANSAMBLOM
IN DOBRO KUHINJO**

**ŽELIMO VESEL BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO**
REZERVACIJE SPREJEMAMO OSEBNO V GOSTILNI

**primorje
ajdovščina**

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

BMD INŽENJERING

**VSEM OBČANOM
VESELE PRAZNIKE IN SREČNO 1994**

ŽELI

ZDRUŽENA LISTA

MOTOCOM d.o.o.

SERVIS

Štorje 87, 66210 Sežana
tel. 067/68-496
SMO POOBLAŠČENI SERVIS
ZA MOTORNE ŽAGE
ZNAK **TOMOS, OPEM IN STIHL**

Popravljamo vse vrste motornih žag.

PRODAJALNA

Partizanska 23, 66210 Sežana
*motorne žage
*kosilnice
*rezervni deli za motorne žage
*rezervni deli za avtomobile
POLEG TOGA VAM NABRUSIMO VERIGE
ZA MOTORNE ŽAGE, NOŽE IN ŠKARJE

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA!

V Ilirski Bistrici se za informacije lahko oglosite
na tel. 067/81-814 - Dolnji Zemon 91 - Rolih B.

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

KOZLEK

PROIZVODNJA - TRGOVINA - STORITVE d.o.o.

KSP

ILIRSKA BISTRICA

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

ilirija

ilirska bistrica

**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO**

PURPLATEX

d. o. o.

**VSEM OBČANOM
ŽELIMO PRIJETNE
PRAZNIKE,
V NOVEM LETU 1994
PA SREČE, PREDVSEM
PA ZDRAVJA**

**Zdravstveni dom
Ilirska Bistrica**

karitas in Karitas

V naši občini nimamo lokalne karitativne postaje, da bi po njej odmevala dobrote v Tednu Karitas 1993. Na to temu klicu, povezanem z letnico delovanja Dekanijske Karitas Ilirska Bistrica, posvečamo pis v našem časopisu.

Ustavimo se najprej ob izrazih, ki na področju krščanske dobrotelosti povzročajo nekaj nesporazumov. Latinska beseda "karitas" je pomensko enaka grški besedi "agape". Pomeni najvišjo obliko človeške ljubezni, ki se ne zaustavi na področju čutov ali čustev, marveč **plete vezi na področju duha**. V taksi to pomeni do sočloveka pristopati s empatijo (vživljanjem vanj) in osrečevati s "delanjem dobrega drugemu". Zato pomen besedo "karitas" slovenimo z besedo "**dobrotelost**". Pri tem je pomembno uvideti, da delati dobro ne pomeni pomagati samo takrat, ko je človek samo v materialni stiski. Dobroto lahko izkazujemo revežu in bogatašu, bolnemu in zdravemu, veselemu in žalostnemu. Kako? Receptov ni. Pravzaprav je en sam: iznajdljivost vsakega človeka.

Morda sedaj že razumemo, kako zelo trditev, da je "karitas v našem srcu" telesena božja ljubezen do bližnjega, ki služi naše najgloblje spoštovanje, ker "božja podoba". To pa pomeni, da karitas ne more biti dejavnost samo nekaterih bolj zavzetih kristjanov, ampak mora kakor kvas prežeti celotno

V pisarni Dekanijske Karitas na Jurčičevi 29a, ali po telefonu 41 418, so nam sodelavci Dekanijske Karitas na voljo vsako sredo med 16. in 18. uro. Računajoč na dobrodelnost vsakega bralca teh vrstic, pričakujemo novih sodelavcev, predlogov in klicev na pomoč.

župnijsko občestvo. Še več! Vrednote, na katere krščanska karitas opozarja, so tako globoko človeške, da jih moremo in moramo posredovati tudi nekristjanom." Pojdimo se korak dalje. Tudi nekristjan jih more ceniti in živeti!

In kaj se v vsebini iste besede spremeni, ko jo zapišemo z veliko začetnico, torej Karitas? Jasno je, da je prej opisana dobrodelnost možna, če se človek osebno odloči zanjo. Večkrat v življenju pa pride do stanja, ko se v konkretni materialni ali duševni stiski znajde več ljudi hkrati, včasih celi kraji, pokrajine ali narodi. V takih primerih je dobrodelnost posameznika odločilna, čeprav večkrat premalo učinkovita. zato se "dobrotelniki" povezujejo v organizacijo Karitas, ki lahko organizirano vodi dobrodelnost. Tako organizirano združevanje je prostovoljno in odprto ljudem vseh nazorov, ver, narodnosti in starosti.

Pri nas je na državni ravni Karitas organizirana kot Slovenska Karitas, ki neposredno vključuje vse tri škofijske (koprsko, ljubljansko in mariborsko) Karitas in Karitas Ognjišče. V škofijske Karitas pa so povezane področne, dekanjske ali župnijske Karitas, ki so najmanjše organizacijske enote. Kako potrebna je tudi taka organiziranost, dovolj kažejo izkušnje ob naravnih nesrečah, vojnah, ob beguncih in večjih socialnih stiskah v zadnjih treh letih.

Najprej omenjena karitas - dobrodelnost je v vseh župnijah naše dekanije vseskozi živa. Odraža se na najrazličnejše načine. V ospredju so dobrososedska pomoč, priprava župnijskih srečanj in praznovanj za bolne in stare ter skrita osebna dobrodelnost. Pred dvema letoma pa je bila ustanovljena Karitas-organizacija: Dekanijska Karitas Ilirska Bistrica. Njen začetek je bil spremljan z veliko simpatijami in željami po oblikovanju skupin Karitas po vseh naših župnijah. Zlasti želje so počasi umrle ob pomisleku, ki v naših krajih prerašča v panični strah, da so organizacije nepotrebne. Da v primeru Karitas ni tako, kažejo že odkrite potrebe. Te so večje od možnosti njihovega uresničevanja s strani prostovoljcev, ki v Karitas sodelujejo.

Dobro se je sicer utekla skrb za begunce. Dejstvo pa je, da premalo poznamo in rešujemo stisko domačih socialno ogroženih družin. Sestre v samostanu so preobremenjene z

instrukcijami, prostovoljcev, ki bi bili pripravljeni pri tem delu pomagati pa ni. Dom starejših občanov stalno prosi pomoči prostovoljcev, a teh ni. Med lokali in po njih tavajoči mladi dobesedno izzivajo po alternativnih možnostih preživljanja prostega časa. Dolgčas solskih počitnic bi lahko razgnale organizirane aktivnosti tu ali tam. Vendar je premalo ljudi, ki bi bili pri čem takim pripravljeni sodelovati. Družine prizadetih otrok so se lani pod vodstvom sestre Martine začele povezovati v gibanje Vera in luč. Letos je to zamrlo, ker manjkajo povezovalci.

Našteli smo le nekaj področij, kjer bi Karitas lahko ponudila organizacijsko pomoč, prebujena dobrodelnost v občanih pa bi dejavnosti oživila. In koliko je še neraziskanih področij, kjer bi lahko uresničili karitas?

Obisk v pisarni Dekanijske Karitas na dan odprtih vrat je pokazal, da je klic dobrote v letošnjem tednu Karitas v naši dekaniji slabo odmeval. Res je sicer, da v sneg odeta narava kliče k spokojnosti in miru. Vendar pa resničnega miru v človekovo dušo ne prinaša brezdelje, marveč močan klic dobrote, ki premaga brezbriznost do drugega. Tisti, ki ste ta odmev klica dobrote v sebi dopustili, ste že občutili njegovo blagoglasnost. Vsi skupaj pa imamo za to še veliko priložnosti. Razmislimo o njih!

Slavko Rebec

EM JUBILEJU DR. VLADA VALENČIČA

je mladi Vlado po končani ljudski šoli (1913) odšel na realno gimnazijo v Patitjo (ta turistični kraj tudi kasneje imenovali dr. Valenčiča), sredi vojne vihre je nadaljeval študij na klasični gimnaziji v Ljubljani (1916 - 21). Po končani vojni ga je študij zanesel v razna univerzitetna središča, in sicer na Dunaj, Frankfurt ob Maini in Zurich, kjer je doktoriral iz politične ekonomije na temo Slovenskega združništva (1926). Združništvo, ki ga je spoznal že v domačem okolju, je postalo del njegovega nadaljnjega poklicnega in raziskovalnega interesa.

Kot 23-letni doktor znanosti se je vrnil v Ljubljano, kjer je služboval do konca druge svetovne vojne v združnih, vojaških in hranilniških zvezah ter v vodih, hkrati urejal strokovna glasila in pisal članke in razprave s področja občinske samouprave, združništva in metijske problematike. Med njegovimi znanstvenimi objavami zasledimo tudi kritične analize italijanske fašistične socialne politike in ideologije (Socialna politika, 1927).

Vladimir Čeligoj izroča diplomo o imenovanju za častnega člana Društva dr. Vlada Valenčiču

Ljubljanska industrija, 1973) in strokovno vodenje njemu podrejenega delovnega tima. To je bil čas, ko so v arhivu poleg njega delovali in se kalili Sergij Vilfan, Božo Otorepec, Jože Šorn, Traute Sežun, Ančka Kambič, Ivan Bracar in drugi, in hkrati čas, ko so ob arhivskih nalogah (urejanje, popisovanje in posredovanje arhivskega gradiva) veliko pozornost namenjali tako arhivskemu teoretičnemu delu kot tudi

preučevanju lokalne zgodovine. Slednja je bila in je še vedno predmet proučevanja dr. Vlada Valenčiča. Ne omejuje se samo na ljubljansko zgodovino, temveč sega tudi v širši prostor in tematiko (glede slednje naj omenim samo številna poglavja, ki jih je prispeval za I. knjigo Gospodarske in družbene zgodovine Slovencev, SAZU 1970). Od leta 1968 je reden sodelavec Slovenskega biografskega leksikona, za katerega

trenutno zbira in piše gesla za njegovo novo edicijo.

Številna so samostojna dela in razprave, ki jih je napisal, zato omenjam le področja njegovega zanimanja. Čeprav nezgodovinar po izobrazbi, so njegova dela pisana z vsem čutom zgodovinarjevega prisotpa, zlasti pa moram poudariti njegovo izčrpno upoštevanje njemu dostopnega arhivskega gradiva. Njegov prispevek k proučevanju gospodarske in socialne zgodovine, predvsem s področij agrarne zgodovine, zgodovine gozdarstva, obrti, trgovine in industrije, demografskih študij in prikazov urbanističnega oziroma gradbenega razvoja Ljubljane je ogromen 80kvirni pregled glej v SBL, 13, Ljubljana 1982 in PSBL, 16, Gorica 1990). Človek se ne more znebiti vtisa, da je njegovo delo v zgodovinski stroki premalo cenjeno. Tudi dr. Valenčič sam ni navdušen nad pretiranim javnim uveljavljanjem, kar je deloma posledica njegovega značaja in povojnega odnosa na obrobje javnega delovanja. Sam ga poznam kot discipliniranega, vestnega in le v delo usmerjenega človeka, ki o svojem življenju ne govori veliko, še manj o življenju in delovanju drugih.

Ob visokem življenjskem jubileju mu želimo zdravja in zadovoljstva pri delu.

Iz besedila Marjana Drnovška, ki bo v celoti objavljeno v 4. številki Bistriških zapisov.

LOJZE ZAJC

Znameniti
domačini

V prejšnji številki SNEŽNIKA smo sledili življenju in delu Lojzeta Zajčevega do prve vojne. Bil je uspešen uradnik Trnovske hranilnice in posojilnice, velik športnik in organizator, obnovitelj telovadnega odseka Orel v Trnovem. Kot vaditelj je deloval tudi na Pivškem in v Postojni.

Lojze Zajc se je v prvih letih po prvi svetovni vojni s še večjo vnemo lotil številnih narodno pomembnih dejavnosti. Njega in njegove vrstnike je podžigalo dejstvo, da je Primorska na veliko razočaranje vseh pripadla Kraljevini Italiji, ki je vse bolj očitno kazala jasno namero, da zatre vse, kar je slovenskega, in novo priključene kraje naredi kar najbolj italijanske. In ni izbirala ne načina ne sredstev.

Lojze Zajc se je z vso ihto vrgel na delo. Neumorno je deloval v Trnovski čitalnici, sestavljal in režiral je številne gledališke prireditve, na odru v trnovski Dvorani, svoje telovadne in vaditeljske talente je sedaj naklonil SOKOLU v Bistrici in kmalu postal načelnik Sokola ter k društvu pritegnil mlado in staro, vse, kar sta Bistrica in Trnovo premogla. Bil je pravi magnet za mladino. Poleg manjših telovadnih nastopov deloma beležimo tudi velike telovadne nastope bistriškega Sokola v Knezaku in v Št. Petru.

Lojze Zajc okrog leta 1940

V tem času je tudi domače planinsko društvo doživelo hude udarce. Fašistična oblast je v Jugoslavijo pregnala društvenega predsednika **Miroslava Martinčiča**, za njim pa je moral na pot izgnanstva tudi njegov naslednik **dr. Fran Kovča** - graditelj črnodolske kočice. Predsedništvo društva je za njima prevzel prav Lojze Zajc, žal tudi on le za kratek čas.

Lojze je bil tudi uspešen lovec. Njegove trofeje iz Črnega dola, Grčevca in Okrogline iz leta 1944 še danes krasijo pisarno planinskega društva in Planinski dom na Sviščakih.

V letu 1921 ob 50-letnici smrti primorskega pesnika, goriškega slavčka **Simona Gregorčiča**, je Lojze Zajc pripravil veliko spominsko prireditev pod naslovom "POKLON GREGORČIČU" z

živimi slikami, pantomimo, pevskimi nastopi, recitatorji idr. V nabito polni dvorani je gotovo bila najbolj pretresljiva simbolična živa slika po Gregorčičevi pesmi "Domovini". Devetdesetletna **Lojzetova sestra Roza** se še živo

spominja, da je "domovino" predstavljalo stasito dekle (**Zora Baša**), oblečeno v otožno sivo haljo s trnovo krono na glavi. **Sestra Tona** je ponazarjala mater, ki z iztegnjenimi rokami "domovini" izroča novorojeno dete, za njo so bili "delavci, kmetje, rokodelci, predstavniki raznih stanov... in domovini ponujali svoje darove." Roza Zajčeva je za zastorom tiho igrala na klavir in v popolni tišini je sestra Sonja občuteno recitala Gregorčičevo pesem Domovina. Dvorana je obnemela in taka ostala še dolgo potem, ko je zastor padel. Solze in navdušeno ploskanje je sledilo šele čez čas. Ponavljalo se je po vsaki točki. Ljudje se še dolgo potem niso hoteli raziti, fantje so glasno prepevali po vsem Trnovem, kot da vedo, da je bila prav ta prireditev zadnja, ki jo je Lojze pripravil za svoj domači kraj.

Že v naslednjih dneh je Zajčeva družina dobila kar nekaj orožniških obiskov, s kletvicami in groznjami, naj Lojze vendar gre v Jugoslavijo, kjer da mu je mesto, in da ga drugič ne smejo več najti doma. Trmast kot je Lojze bil je obisk orožnikov drugi dan pričakal doma. Tedaj je bilo najhuje. Orožniki so ga na silo zvlekli ven, kjer se mu je posrečilo okleniti se velikih železnih križev na oknu v pritličju in se ni pustil odtrgati od njih. Orožniki so tolkli po njem s pestmi in nato še s puškinimi kopiti. Odvlekli so ga vsega krvavega na vlak proti Postojni in ga tam pahnili na vlak za Ljubljano.

Življenje v izgnanstvu, pa čeprav na Slovenskem, Lojzetu res ni bilo postlano z rožicami. Teško je bilo za zaposlitev, že za domačine, še težje pa za vse večje število pregnancev s Primorske. Lojze je najprej našel delo v tržiški tovarni obutve Peko, nato iskal priložnostna dela po Ljubljani, že naslednje leto pa odprl pisarno sodno zapriseženega revizorja.

Ob vseh udarcih usode ga je gotovo najbolj prizadela časopisna izjava "nekdanjega poslovnega tekmeca bistriške posojilnice, ki jo je 24. junija

Oče Lojzeta Zajca, Anton Zajc, je bil spoštovan poslovni mož, priljubljen v vsaki pa tudi pivski družbi. Znan je bil po duhovitosti in iskrivih mislih.

Pa so ga tako za šalo nekoč v gostilniški družbi "izvolili" za predsednika DRUŠTVA ABSTINENTOV. V priložnostnem nagovoru je v rimi kresnil po trpki domači resnici, da je po Trnovem in Bistrici daleč preveč gostiln:

"Od Brinška do Šlenca, živela abstinenca, od Šlenca do Hotela se je že vsa razletela."

Nobene gostilne ni bilo le med Brinškovi in Šlenčevimi (sedaj cvetličarna Margita), to je dobrih 100 metrov. Od Šlenca do hotela pa so bile kar tri.

1922 objavil ljubljanski časopis "Jutro". Le-ta je na račun Lojzeta Zajca izrekel številne neresnične obtožbe in natolcevanja.

Napadenemu v bran se je postavil dnevnik "Slovenski narod"; z zapisom dne 25. junija 1922 je ovrgel obtožbe in Lojzeta predstavil v najlepši luči:

"Grd napad na zaslužnega narodnega delavca g. L. Zajca iz Trnovskega v Notranjskem je zagrešilo današnje

"Jutro". Predstavlja ga kot zagrizenega klerikalca in Italijani menda zaslužijo pohvalo, da so ga izgnali. Mi imamo v rokah izjave društev SOKOLA v Ilirski Bistrici, Čitalnice v Trnovem, Slovenskega planinskega društva v Ilirski Bistrici in krajevnega odbora "EDINOST", ki pravijo, da je bil L. Zajc najdelavnejši član vseh odborov in si je za vsa navedena društva pridobil neprecenljivih zaslug. Kot načelnik SOKOLA je v nekaj mesecih neutrudljivega delovanja društvo povzdignil na višino, ki je ni prej nikdar imelo. Kot režiser v Čitalnici je priredil v teku nekaj mesecev okoli 20 gledaliških predstav. Tudi kot planinec in odbornik "EDINOSTI" je bil požrtvovalen in

Zadnja skupna fotografija članstva in podmladka ilirskobistriškega SOKOLA pred Sokolskim domom iz leta 1921 pred italijansko prepovedjo. Starosta Sokola je tedaj bil Franc Samsa Žefnik, članski vaditelj Aleksander Ličan, načelnik in vaditelj mladine pa Lojze Zajc (v sredini s križcem), ki mu gre velika zasluga za izjemen vzpon sokolske telovadne dejavnosti na bistriškem v tem času.

neumoren. Izjavo so podpisali ugledni možje in ta izjava docela izpodbija napad v "Jutru".

Lojze Zajc se je morda tudi zaradi tega pa seveda zaradi vse večjega pritiska fašistične Italije na naše ljudi, redko vračal v Trnovo in Bistrico. Da pa je intimno bil zelo navezan na svoj kraj, kaže tudi njegova doživeta pesem **NASA BURJA**, ki jo je namenil svojemu Krasu.

Si čul že kdaj, kje burja ima mlade? Tam vrh Snežnika dom si je izbrala, od Javornika doli privihrala, in Nanos, Učka vzgajata ji gade.

Rodila jo je gola kraška skala, kjer borno zemljo čuvajo ograde iz kamna, žuljev in iz potne srage; še bedno prst je Kraševka nabrala.

Spominjaš me tovarišev mladosti, po srcu in po duši bratov vnetih, junakov, ki življenja v zornih letih so žrtvovali naroda prostosti.

Živeli so in mrli v nadah svetih, da rodu, prekaljenemu v bridkosti, zasije dan veselja in radosti, ko rešen bo verig sovragov kletih.

Prvi dve in zadnji dve kitici izmed 26 kitic Zajčeve pesmi *Naša burja* iz leta 1941

Kmalu se je poročil z Bistričanko **Marico Samsa**, po domače Maro Žefno, hčerko sokolskega starosta **Franc Samsa**. V letu 1924 se jima je rodila hčerka **Jadranka**.

Delo finančnega revizorja je Lojze Zajc opravljal tudi po drugi vojni in tako tudi službeno prihajal v Bistrico. Leta 1956, star komaj 62 let, je po krajši boleznici umrl v Ljubljani, kjer je tudi pokopan.

Hčerka **Jadranka** je v tem času z odliko diplomirala na medicinski fakulteti in po specializaciji postala vrhunski strokovnjak in vodja oddelka za mikrobiologijo na medicinski fakulteti v Ljubljani. Na strokovnem seminarju v Parizu je odkrila dotlej neznanu bakterijo. Navdušeni znanstveni sodelavci so želeli, da bi novo bakterijo imenovali kar po njeje, vendar iz skromnosti tega ni dovolila in nova bakterija nosi zahvaljujoč dr. **Jadranci Zajc** ime **Ljubljana**. Poročila se je s priznanim zdravnikom **dr. Jožetom Satlerjem**. **Sin Jernej** se jima je rodil leta 1949. Umrla je stara komaj 64 let in je pokopana v očetovem grobu v Ljubljani. Prav letos spomladi pa je umrl tudi njen soprog dr. **Jože Satler**. Pred dvema mesecema je umrla tudi sestra Lojzetove soproge, **Boža Samsa** (Žefna), ki je živela pri Zajčevih vsa leta in bila tudi sama živa pričča tragediji te svoje in mnogih drugih primorskih družin, ki so po prvi vojni morale zapustiti svoje domove in oditi v izgnanstvo.

Lojzetu Zajcu in vsem Zajčevim, katerih bi kazalo še marsikaj napisati, smo domačini resnično lahko hvaležni za obsežno plemenito narodno delo, ki so ga opravili v Trnovem in Bistrici. Tudi ta zapis je nastal s tem namenom.

NOVOSTI V KNJIŽNICI

URŠKIN PLESNI POPOLDAN

V soboto, 11. decembra, je mlado in staro v bistrski športni dvorani OŠ Antona Žnidaršiča uživali v plesni predstavi, ki jo je organizirala ljubljanska plesna šola Urška.

Nastopilo je več kot 300 mladih plesalcev, največji užitek pa je bil gledati

nastop Urških plesalcev iz Ljubljane, ki so se prvič predstavili bistrski publiku. Sicer pa so bili vsi nastopajoči nagrajeni z dolgimi aplavzi.

P. N.

STROKOVNA LITERATURA ZA ODRASLE:

Urbanec: Postanimo uspešni - kako razvijamo svoje sposobnosti; Pirjevec, Na pretoku dveh kultur; Vodnik po mojih pravicah; Ženska v grški drami; Zaljubljeni moški-Moške seksualne fantazije; Carfi, Zoologija nevretenčarjev; Velika knjiga posterjev o dinosavrih; Hiller, Božič; Katekizem katoliške cerkve; Bajt, Pišem, torej sem - Priročnik za pisanje; Farfallo, Italijanska kuhinja; Cena prohibicije drog; Parker, Velika šola astrologije; Dyer, Življenje kot igra; Intimni dotik; Pištek, Tisoč najpogostejših fraz v angleščini, Pištek, Tisoč najpogostejših fraz v nemščini; Slovenska narečja; Fraile, Fiziologija človeka; Petauer, Leksikon rastlinskih bogastev; Skrb za zemljo; Kdo je kdo za Slovence; Trček, Zaloge hrane za posebne razmere; Prva pomoč; Asta, Abeceda sedmih osnovnih energij; Ojsteršek, Veliki ugankarski slovar (2 dela); Luban, Psihosomatski bolnik v splošni ambulanti; Lipičnik, Psihologija v podjetjih; Watt, Vreme in klima; Walker, Lakota, suša in kobilice; Walker, Snežni in zemeljski plazovi; Walker, Potresi;

LEPOSLOVJE ZA ODRASLE:

Jerovec, Žaba na maslu; Crichton, Jurski park; Meško, Kam plovemo; Sedlak, Božji les; Yourcenar, Opus nigrum (Zbirka XX. stoletje); Morrison, Ljubljena (Zbirka XX. stoletje); Garcia, General v svojem blodnjaku (Zbirka XX.

stoletje); Shiga, Potovanje skozi temno noč (Zbirka XX. stoletje); Dyron, Prekleti kralji - 5. del: Francoska volkulja; Skale, Lovske sličice; Križanovskij, Mladost črnogledega humorista; Adams, Pretežno neškodljiva; Grom, Skoraj tisoč noči; Mozetič, Pasijon; Rushdie, Harun in morje zgodb; Coetzee, Sovražnik; Bartol, Zakrinkani trubadur; Kovačič, Vzemljohod; Korun, Kača in jaguar;

STROKOVNA LITERATURA ZA MLADINO:

Božična zgodba - Božična pesem; Strong, Le brez strahu k zdravniku; Bargardt, Le brez strahu k zobozdravniku; Rozman, Rimanice za predgospodice; Dušek, Vrata v ključavnico; Gunzi, Življenje v jami; Greenway, Življenje v močvirju; Taylor, Življenje v gozdu; Riha, Spimo, dokler ne pride pomlad; Riha, Še vedno nosimo otroška oblačila; Riha, Prebudimo se, ko

se stemni; Snedden, Kaj je ptič?; Snedden, Kaj je žuželka?; Watt, Vreme in klima;

LEPOSLOVJE ZA OTROKE:

Pravljice za leto in dan; Angel, Božič v gozdu; Cowley, Kužki se skrivajo, Poredne račke, Pet malih muck, Zajček se je izgubil (Knjige za prvo štetje); Lawry, Anastazija Krupnik (Knjižnica Sinjega galeba); Disney, Mikijeva božična pesem; Zorman, Bolečina odrasčanja; Makarovič, Zajčkovno leto; Makarovič, Kokoška Emilija.

AMARRELT

Pozna jesen leta 1962. Učilnica asarne v Paračinu. Rom, ki je prispel k nam v prekomando, je bil nepismen in ni mogel slediti pouku, ki smo ga bili učili. Zato so ga poslali v "krug". Ko je nagrabil nekaj listja kupa, se je med učno uro oglasil pri predavatelju: "Druž' p'tane, može li, da zapalim travu?" Predavatelj je plaha srditih besed, da je razješen, da bi lahko v tistem vetru nastal požar. Čez kakšne pol ure spet prikukala je v vrata temnolasa glava: "Druž' p'tane, trava se sama zapalila." No, na srečo škode ni bilo. Pa smo videli, kako je v Mostarju sam zrušil 427 let star most, podobno kot so se same podirale v Vukovarju in Dubrovniku. Seveda takega ne velja za staro stavbo na bistrskem Placu. To so zrušili po podpisih in pod strokovnim nadzorstvom. In kot bodo zgradili lep nov most, tako bodo zrasle tudi lepe nove moderne hiše in bo vse lepo in prav.

Pri TV Slovenija ga zares lomijo. Bo res nekaj narobe z našo nacionalno hišo. Po stavki na koprski televiziji vedno niso izdali dovoljenja za prenos slovenskega programa RAI 4 - postaja st, ki bi ga poleg zamejcev radi gledali mi. Oblasti iz Rima že dolgo prosijo za ustrezno dovoljenje, naši pa nič. Kdor ima primerne ojačevalnike signala, lahko na Trst - slovenski program ulovi na 516.

Sicer pa smo pred kakšnim mesecem dneh evropskega potopa doživeli pravi praznik. Na TV Koper se je oglasila povedovka in v narodnobuditeljskem

slogu kakšnega Vojka Čeligoja povedala, da se v Bistrici stvari vendarle premikajo na bolje. Poznejši vodni prizori in slike razpadajočih hiš iz Guranjega kraja so njene trditve takoj zaničale. Oddajo je gledala cela Slovenija in verjetno sklenila, da v kraju pil in malnov v smislu turističnih izletov ne bo delovala vsaj še kakih pet let.

In potem smo videli zelenega Janka Poklarja, kateremu so v program uvrstili en cel stavek. Prav tako je arhitekt Pavel Žnidaršič v skrajšani verziji povedal nekaj o izgubljeni identiteti mesteca. Slikali so ga, arhitekta namreč, z nekakšnim širokokotnim objektivom od blizu, v Pink Panterju, oprostite, Pink Floyd, tako da je bilo prekrasno videti del notranjosti lokala z mlinskim kolesom, avtorja pa nekoliko manj lepo.

Oglasila sta se tudi dva občanarja: ga. Vojka je rekla, da v postojnski okraj ne gremo, predsednik Rolih pa je s svojim (tudi verjetno okrnjenim) odgovorom obstal ob robu prepada. Pomislite - izjavil je, da s Postojncani dobro sodelujemo - in to je bilo vse. Z njegovim zdravjem je tudi sedaj vse v najlepšem redu.

Dom na Vidmu se vsestransko in vse bolj uveljavlja: zelo odmevno je bilo zabavnoglasbeno tekmovanje mladih pevcev, ko je ob uradnem programu nastopil tudi Sašo Hribar (Radio ga-ga), ki je med drugim zapel pesem Mrtva rika, potem še nekaj pesmi, na koncu pa je pil samo še črno. Za kulisami smo opazili tudi Mr. Džirla (Čang slang in Gigericci).

Vse prisotne pa je globoko pretresla obilica raznovrstnih nagrad znane domače "video hiše": ena prazna video kaset, dve prazni video kaseti, tri prazne video kasete, potem pa ena posneta video kaset (in tako naprej, štej do tri).

Kakih 60 ljudi se sploh ni zavedalo, da sedi na pravih grajskih stoli, pripeljanih z gradu Prem. Če bi vedeli, bi se lahko zabavali prav grofovsko, tako pa so ploskali kot vsi ostali v dvorani.

Prodajalci v prijetnih trgovinica prodajnokulturnega kompleksa Videm so naredili veliko napako. Glede na navade in želje motoriziranih kupcev bi morali vhode v lokale urediti tako, da bi vrli vozniki zapeljali z avti direktno v trgovine, tako pa morajo reveži narediti še celih pet korakov...

Že omenjeni trgovci gredo odlično v korak s časom: ker smo v eri satelitov, lahko od blizu občudujemo grozd "kroznikov". In četudi manjka trovina z dinosavri, se lahko pohvalijo z izložbo, polno najlepših okrasnih nožev, kar sem jih kdajkoli videl - polmetrske, nazobčanih, z dvema ostrinama itd. Če imajo Texas že v Ameriki, bo v Bistrico prišel takrat, ko bomo dobili trgovino z revolverji in podobnim orodjem. Da, prav ste prebrali. Z orodjem. Saj se na stari celini orožje uporablja za čiščenje, etnično. Za snaženje pa se poleg čistil uporablja orodje in ne orožje.

Drobtinice: Kupujte čokolado Milka, saj se boste tako znebili občutka grešnosti in pokore, ki jo povzroča vijoličasta barva ovitka; tega po uporabi takoj odvrzite. Obenem boste pomagali

kmetijski industriji nam prijateljske države Švice. Podobno ravnajte tudi z izdelki pomoči potrebnih bratskih evropskih narodov.

Pravijo, da so "taglavni" v Beogradu Krajišniki, da "komandirajo" v Zagrebu Hercegovci, v Sarajevu vladajo "Sandžaklije". Ker je Bistrica še (dokazano) na Balkanu, je vprašanje, kdo je tu tisti, ki ukazuje.

Od eminentne banke, ki je že davno sestopila z oblasti in monopolnega položaja, sem dobil obvestilo, ki se končuje takole: "Upamo, da boste z razumevanjem sprejeli spremembo v našem poslovanju, mi pa Vam ztagotavljamo prijazen nasmeš naših uslužbencev in kvalitetno storitev, s katero bomo opravičili Vaše zaupanje." Podobna sporočila pričakujemo tudi od drugih tovrstnih ustanov.

Če smo na seji skupščine (26. novembra) lahko prešteli kakih 20 poslancev, na naslednji (2. 12.) pa so bili eno uro celo sklepčni, lahko pričakujemo, da se bo prihodnjega srečanja udeležilo 0 (z besedami nič) poslancev. To bo dosežek, ki bo Bistrico uvrstil v Guinnessovo knjigo rekordov. To pričakujemo in zahtevamo volilci, stranke in predvsem vsi davkoplačevalci.

P.S.: Vsem, ki se boste spoznali v tem članku predlagam, da postanete naročniki časopisa Snežnik, saj vas reklamiram v slogu "Važno je, da o nekom govoriš, pa čeprav grdo."

Dimitrij Bonano

LOV PO PODZEMLJU

Svoje prve jesenske počitnice je 32 volčičev in volkuljic ter šest njihovih voditeljev in voditeljic iz skavtskega stega Ilirska Bistrica I izkoristilo za nenavaden lov. Odpravili so se na spoznavanje podzemnega sveta v Postojnsko jamo.

Že sama pot iz Il. Bistrice v Postojno je bila svojevrstno doživetje. V dobi avtomobilov je vlak skoraj pravljico prevozno sredstvo in skupaj s sprevodnikom in njegovimi kleščami za luknjanje vozovnic nudi obilo zabave. Pa ne le zabave! Na poti proti domu smo imeli priložnost pokukati v strojevodsko kabino. Hitro smo v nje poiskali merilec hitrosti in ugotovili, da vlak pravzaprav ne pelje tako zelo počasi, kot se zdi, saj gre tudi sto kilometrov na uro. Med množico lučk in ročic pa smo nekaj pogrešali - volan. Zadrega nas je rešil Martin, ki je po kratkem premisleku ugotovil: "Saj ga sploh ne rabi, ker ima

Sploh je bil dan zaznamovan z železnico. Tudi po jami smo se vozili s posebnim vlakcem. Hvala Bogu, saj je bilo še tiste nujne peš hoje dovolj za naše majhne volčje tačke. Vendar se toliko le nismo utrudili, da ne bi v koncertni

dvorani Postojnske jame zapeli Pesem veselo in našo Šaljvko. S tem smo se spomnili, da so tudi vse lepote podzemnega sveta Stvarnikovo delo in dali duška svoji razigranosti. A pot se je splačala. Na njej smo spoznali novega prebivalca džungle: človeško ribico. Je čisto zanimiva, vendar nič pretresljivega.

Mimo vseh načrtov pa smo ta dan doživeli še eno presenečenje. Si lahko kpredstavljate, kako kislo bi izgledali naši mokri kožuščki, če bi ves čas, namenjen igri, morali preživeti na dežju, ki je tisti dan pridno namakal Postojno? Rešila nas je razstava igrač podjetja Unika v prostorih hotela Jama. Volčiči so hitro preizkusili svoje poznavanje avtomobilčkov, volkuljice pa so spretno, kot prave mame, postregle Barbikam. Tudi lego kock in žog ni manjkalo. Tako sta dve uri minili kot za šalo.

Dan, ki smo ga začeli z molitvijo na vlaku, smo zaključili z zahvalo Bogu na domači železniški postaji. Odhiteli smo z doživetji seznanjat svoje starše, a pri tem že mislili na naslednji lov.

volčiči in volkuljice

"MLADINA IN GORE 93"

Pod pokroviteljstvom mag. Staneta Prosenca, predsednika občine Ilirska Bistrica, se je v petek, 26. novembra, zbralo v osnovni šoli Dragotina Ketteja v Trnovem kar dvesto mladih planincev iz vse Slovenije in se pomerilo v poznavanju planinske zgodovine. Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije je tokratno peto takšno tekmovanje zaupala domačemu **Planinskemu društvu Snežnik**.

Kar 42 ekip iz slovenskih sol, kjer delujejo marljive planinske skupine, je dopoldne predstavilo svoje planinsko znanje v pisnem delu tekmovanja. Šest najbolje uvrščenih pa je moralo svoje znanje potrditi še v zahtevnem popoldanskem javnem nastopu, ki so ga popestrili z nastopom šolskega mladinskega pevskega zbora, recitatorke in instrumentalnim duom.

Mladi so pokazali hvalevredno znanje tako iz planinske zgodovine - obdobja Turistovskega kluba Skala med obema vojnama kot tudi splošno znanje o planinstvu, opremljenosti in varni hoji v gore.

Pa vendar, stroga komisija je razsodila in razvrstila najboljše: **OŠ Hoče pri Mariboru, Trzin, Ljubno pri Savinji,**

Šmihel pri Novem mestu, Nova Gorica in Komen pri Sežani.

Tudi vseh pet naših ekip iz planinskih skupin OŠ Antona Žnidaršiča, Dragotina Ketteja, Jelšan, Knežaka in Podgore se je dobro odrezalo.

Mladi planinci so si ogledali še prvi slovenski igrani film iz leta 1932 TRIGLAVSKE STRMINE, njihove mentorje pa je predsednik Mladinske komisije pri PZS **Borut Peršolja** seznanil s problematiko mladinske dejavnosti in načrti v letu 1994 ter se jim zahvalil za njihovo plemenito planinsko delo z mladimi. Posebno priznanje so organizatorji namenili tudi domačemu planinskemu društvu, ki mu je bila zaupana izvedba tega tekmovanja tudi za zasluge, ki jih ima s tridesetletnim organiziranim delom s planinskim podmladkom.

Prireditev so prijazno podprli vodstvo OŠ Dragotina Ketteja, Skupščina občine Ilirska Bistrica, Mlinotest Ilirska Bistrica, Kino Svoboda Ilirska Bistrica, Grafični atelje in Restavracija Igorja Belčiča-Transport.

JM

V NEGU NA KOZLEK

Že polnih 20 let prirejajo bistriški planinci srečanja svoje planinske mladine na enem od vrhov v občini. Jubilejno srečanje je pripravila planinska skupina OŠ Antona Žnidaršiča v soboto, 20. novembra letos, in povabila planinski podmladek iz vseh osnovnih šol v občini.

Cilj tokratnega srečanja je bil skoraj tisoč metrov visoki razgledni Kozlek nad dolino zgornjega toka Reke. Navkljub mrazu, sunkom burje in vsiljivemu snegu je po enourni hoji doseglo cilj kar 130 mladih planincev skupaj s svojimi mentorji, planinskimi vodniki in nekaj starši. Gostoljubje je ponudila tudi topla koča na Kozleku, ki je bila daleč premajhna za tako velik obisk. Marljivi podgorski planinci, graditelji koče, so mladim postregli z vročim čajem.

KOZLEK

PROIZVODNJA - TRGOVINA - STORITVE d.o.o.

Rozmanova 19, Il. Bistrica
TEL., FAX 067/41-630

PRODAJALNA:

VSE ZA KMETIJSTVO IN VRTNARSTVO
KRMILA, GNOJILA, SEMENA,
ZAŠČITNA SREDSTVA.....
NOVI STROJI IN KOMISIJSKA PRODAJA
KMETIJSKE MEHANIZACIJE

Kot je navada, so si mladi izmenjali priložnostna spominska darila ter zaploskali ravnateljici OŠ Antona Žnidaršiča, **gospe Karmen Šepec** za prisrčne pozdravne besede. Mladi obiskovalci Kozleka so namenili darilo tudi Koči na Kozleku. Predsedniku podgorskih planincev so izročili plinsko svetilko, ki bo oskrbnikom koče na Kozleku gotovo dobrodošla.

Mlade planince je prijetno presenetila tudi firma **EMONA OBALA** s sladkim darilom, ki ga je prejel vsak udeleženec tokratnega srečanja.

ZIMSKA ŠOLA V NARAVI 94

Kako priskrbeti smučarsko opremo za vse učence?

Učenci 5. razredov OŠ in njihovi starši so se tudi to zimo v velikem številu odzvali, tako da že drugič zaporedoma organiziramo šolo smučanja na **Črni vrhu nad Cerknim**. Šola bo izpeljana v dveh terminih: **od 11. do 15. in od 15. do 19. januarja** prihodnje leto. Udeležilo se je bo okrog **160 učencev** in več kot 20 učiteljev razrednikov in vaditeljev smučanja.

Program šole bo potekal po ustaljenem načrtu vadbe smučanja in spoznavanja novega okolja prilagajanja nanj.

V okviru hotelske ponudbe bo poskrbljeno tudi za sprostitev in zabavo učencev po napornem dnevu na smučiščih.

Edini večji problem, ki ga bomo morali rešiti še pred odhodom, je zastarela smučarska oprema oziroma pomanjkanje le-te, saj je otrok, ki opremo nimajo, zelo veliko. Osnovne šole in ZTKO bodo v decembru sprožili akcijo za zbiranje opreme oziroma sredstev za nabavo. V tem smislu že sedaj apeliramo na vse, ki nam lahko kakorkoli pomagajo, da se na akcijo tudi odzovejo.

VABILO BRIDGE KLUBA

Bridge klub Ilirska Bistrica oživlja svoje delovanje. V svoje vrste namerava vključiti čim več novih igralcev. V ta namen bo v kratkem organiziral šolo bridgea za začetnike, seveda če bo zanj dovolj zanimanja.

Interesenti se lahko prijavijo v popoldanskih urah po telefonu št. 81 110 ali pa osebno v gostilni "Gršče" v Kosezah.

Šola bridgea lahko organizirajo tudi za posamezne zaključene družbe (4 - 6 začetnikov).

Vabljeni!

SKUPŠČINA NK TRANSPORT

V dvorani Hotela Turist v Il. Bistrici je bila v soboto, 27. novembra, letna skupščina NK Transport. Skupščine so se poleg članov kluba udeležili še gostje in sponzorji kluba.

Poročilo o enoletnem delu kluba, s tem pa tudi izvršnega odbora, je podal predsednik kluba **Miro Urbančič**. V kratkem in jedrnatem poročilu je nakazal slabosti in uspehe kluba, ki jih je ta imel v preteklem letu. Delo je bilo v celoti ocenjeno kot uspešno. Dosti je bilo narejenega za izboljšanje pogojev za delo na igrišču. Dokončan je prizidek, delno so urejene sanitarije, napeljana pa je tudi električna do slatičnic.

Na skupščini je bil razrešen in izbran novi izvršni odbor, v katerem je 15 članov. Za predsednika kluba je bil izbran **Franč Novak**. Novost v IO je tudi ta, da je prvič izbrano predsedstvo kluba.

Nov IO bo v naslednjem letu delal predvsem na izgradnji novega igrišča in spremljajočih objektov v Trnovem, ki naj bi odgovarjali vsem normam Nogometne zveze Slovenije. Jasno je tudi, da je v bodoče potrebno delati z lastnimi močmi, kar pomeni, da je poleg igralcev potrebno šolati tudi lastne trenerje. Da pa bi bil klub zastopan na vseh nivojih, mora imeti svoje predstavnike v sodniških in drugih organih podzveze. Poleg tega je želja vseh, da NK Transport z dobro igro in rezultati pride v III. slovensko ligo.

P. N.

TURNIR PIONIRSKIH IN KADETSKIH EKIP

NK Transport je izpeljal prvenstvo nogometne podzveze Koper v malem nogometu za kategoriji pionirjev in kadetov. Tekmovanje je potekalo v soboto, 4. decembra, v Športni dvorani od 9. in 16. uro. V tem času je bilo igranih 13 tekem.

Med šestimi pionirskimi ekipami, sodelujočimi v dve predtekmovalni skupini, so domači igralci pristali na četrtem 5. mestu, čeprav niso izgubili proti realno močnejšim nasprotnikom iz obalnih klubov.

Več pričakovanih je bilo ob nastopu kadetske ekipe NK Transport (**Urbančič, Novak, Simon Primc, Zetkovič, Maslo, Urbančič, Batista, Gržina, Sebastijan, Primc, Sakelšek, Škerlavaj**). Fantje pa niso imeli sreče in so z dvema remijema in eno zmago zaostali za zmagovalno ekipo Ciciban-Yolly (NK Koper) za eno točko. Zanimivo je to, da so ob dodatnem kazenskih strelah ob odločitvi imeli prednost pred ekipama, s katerima so remizirali. Prednost bi štela v primeru enakega števila točk.

Turnirja se je udeležilo več kot sto igralcev v obeh kategorijah (10 ekip), kar je pomenilo tudi organizacijsko in finančno delo in precejšnje izdatke. Poleg članov kluba so priskočili na pomoč tudi člani ekip **Transport, ZTKO Ilirska Bistrica, Optim d. o. o. in Bife Korajžnik**.

Z. D.

Ekipa Transporta: stojijo z leve: Lilič, Ivanič, Tomažič, Uzelac, Mršnik, Perkan, Skok, Počkaj, Zevnik, Berginc, trener Primc; čepijo: Ujčič, Živkovič, Mikuletič, Tomšič, Štrcelj, Rozman in Šokčević (Slika P. Nikolič)

CB KLUB "AHAC"

Bistriški CB klub "Ahac" je bil ustanovljen 10. januarja letos, združuje pa 20 ljubiteljev "zračnih zvez". Predsednik kluba je **Martin Meško**. Že v začetku svojega delovanja smo si postavili precej "visok" cilj: postaviti kočo na kaki visoki brkinski vzpetini, da bi lahko čimbolje oddajali radijske signale.

Uspelo nam je zbrati precej sponzorjev in sredstev, tako da smo ta cilj dosegli: na hribu blizu Gabrka (700 metrov nadmorske višine) smo si postavili kočo in anteno ter tako lahko vzpostavljamo zveze prek celotnega slovenskega ozemlja.

Klub je bil ustanovljen tudi za sodelovanje oziroma reševanje v morebitnih elementarnih nesrečah, saj vemo, kaj pomenijo radijske zveze, ko odpovedo telefoni, faxi... Radi bi se povezali tudi z gasilci za obveščanje ob požarih, poplavih...

Za uspešno delo kluba smo največ postorili kar člani sami (z delom in denarjem), za prispevke pa se zahvaljujemo vsem sponzorjem, ki so nam pomagali uresničiti načrte v tako kratkem času. Seveda računamo na njihovo pomoč tudi v prihodnjem letu, ko nameravamo dokončati kočo.

Naši sponzorji pa so: Optim d. o. o., Transport, Galvanska oprema-Plama d. o. o., Izoterm-Plama d. o. o., Elektro Sežana, Romi bar, Prodaja plina Nada

Koča pri Gabrku - rezultat enoletnega dela CB kluba "Ahac"

Logar, Perutninski kombinat Pivka, Javor Bač, Vida Kovačič-Gostišče Korajžnik, Zavarovalnica Triglav, Centro Radio Trieste in Grafični atelje Zejnulović.

Kadeti NK Transport (slika P. N.)

KOŠARKA- -KAKO NAPREJ ?

Osnovni cilj, da se zanimanje za košarko oživi s tekmo KK Kraški zidar:KK Gradine Pula, je nedvomno dosežen. Odziv številnih gledalcev tekme v torek, 16. novembra, zvečer, to dokazuje. Vsega tega pa ne bi bilo brez pobude Mitja Muhe, dobre volje sezanskega in puljskega košarkarskega kolektiva ter ZTKO Il. Bistrica in nekdanjih in sedanjih bistriških košarkarskih zanesenjakov.

Dejstvo je, da so finančna sredstva osnova za podobne prireditve v športu. Lotili smo se iskanja sponzorjev in te tudi našli: glavni pokrovitelj je bil ESIMIT Il. Bistrica, ostali pa so bili OPTIM-Trgovina in dnevni bar, VIDEO-Višnja Primc (HLAD d.o.o.), SADJE SKRT, SADJE PLAC, HOTEL TURIST (Fontana d.o.o.) iz Ilirske Bistrice ter GALVANSKA OPREMA-PLAMA Podgrad in UNIKA TTI Postojna.

Uspešna prireditev, vključujoča tudi tekmo bistriškega košarkarskega naraščaja, postavlja pred nas nekatere **kratkoročne cilje:**

- zagotoviti strokovno delo z osnovnošolsko mladino: treninge, prijateljske tekme in vključitev v sistem solskih tekmovanj v RS,
- izpeljati košarkarsko rekreativno tekmovanje (trim liga ali turnir) v športni dvorani z vključitvijo srednješolske in študentske mladine,
- organizirati druge podobne atraktivne tekme.

Uspešna realizacija teh nalog bo lahko osnova za ponoven nastop košarke na bistriški športni sceni.

SNEŽNIK

Ustanovitelj: Borislav Zejnulović
Izdajatelj: Grafični atelje
Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnulović
Uredništvo: Ivko Spetič, predsednik,
Franc Gombač, Sergij Slenc,
Vojko Čeligoj, Dimitrij Bonano,
Zdravko Debevc
Novinarka: Dragica Prosen
Lektorica: Helena Rosa
Tehnični urednik: Raymond Fabjanič
Naslov uredništva:
Il. Bistrica, Bazoviška 40
tel/fax: 067/81-297
Tisk: Grafični atelje Il. Bistrica
Naklada: 1500 izvodov

SNEŽNIK

UREDNIŠTVO: BAZOVIŠKA 40, 66250 ILIRSKA BISTRICA, SLO

NAROČILNICA

ime in priimek:

se naročam na časopis Snežnik.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

Podpis: _____

ŠOLSKI ŠPORT

ATLETIKA

Atletski klub Postojna je v soboto, 27. 11. 1993, organiziral pregledno klubsko tekmovanje v dvorani za osnovnošolski naraščaj. Povabljeni so bilitudi učenci in učenke, ki obiskujejo atletski krožek v Il. Bistrici.

Tekmovanje je bilo organizirano tako, da so bili na ogled tekem povabljeni tudi starši tekmovalcev, ki so svoje otroke pripeljali v Postojno.

Glede na slabo vreme in viruse, ki zadnje čase redčijo šolske klopi, je bila udeležba nekoliko skromnejša, vsaj z bistriške strani.

Vseeno pa so se tekmovalci izkazali, posebej najmlajši, ki so nastopili prvič v troboju (tek na 30 m, skok v daljino z mesta in met žogice).

Med dečki letnik 84 je bil TOMAŽ STEGU uvrščen na 3. mesto, med deklicami letnik 84 je bila SUZANA LOGAR 2.-3., med dečki letnik 83 DANIJEL BULIČ na 3. mestu in DANIJEL BRATOVIČ NA 4. mestu, med deklicami letnik 83 sta se MOJCA LOGAR IN HEL-ENA KOŽAR uvrstili na 1. oziroma 6. mesto.

Dečki in deklice letnikov 81-82 in 79-80 so lahko nastopili v dveh disciplinah: **30 m ml. deklice:** NASTJA ZIRNSTEIN 1. mesto, NATAŠA ŽIVKOVIČ 2. mesto in VESNA BOŠTJANČIČ 3. mesto;

30 m ovire ml. deklice: VESNA BOŠTJANČIČ 1. mesto, MARJANCA MUHA 2. mesto;

daljina z mesta ml. deklice: MOJCA KLANŠČEK 1. mesto, NASTJA ZIRNSTEIN 2. mesto;

daljina z mesta st. dečki: BOJAN HRENOVEC 1. mesto;

30 m st. deklice: KATJA SMRDEL 1. mesto, ROMINA DOVGAN 2. mesto;

daljina z mesta st. deklice: KATJA SMRDEL 1. mesto.

MALI NOGOMET

NK Transport je organiziral prvi turnir v malem nogometu za starejše dečke (7. in 8. razred). Tekmovanje je izpeljano v petek, 26. 11. 1993, v Športni dvorani OŠ A. Žnideršiča. Ekipe treh osnovnih šol so se pomerile med seboj in dosegle naslednje uvrstitve:

OŠ A. Žnideršič: OŠ Podgora 3:1
OŠ Podgora: OŠ D. Kette 1:3
OŠ D. Kette: OŠ A. Žnideršiča 3:0

Uvrstitev: 1. OŠ D. Kette 4 točke; 2. OŠ A. Žnideršiča 2 točki; 3. mesto OŠ Podgora 0 točk.

Zdravko Debevc

Adriatic
zavarovalna družba d.d.
adriatic - damia
Bazoviška 1, tel. 067/41-924
Vem, da mi bo ob strani stala
dobra zavarovalnica

NOGOMET • NOGOMET • NOGOMET

Nogomet, nogomet in znova nogomet je bil tema vsakdanjih pogovorov med prebivalci Ilirske Bistrice. Nogometna žoga je "zažgala" tudi tiste, ki si niso nikdar mislili, da jo bodo vzljubili in sledili vsaki tekmi Transporta.

K požarju so največ prispevali igralci NK Transport, ki jih je v zadnjih dveh sezonah strokovno vodil trener **Ivan Primc**. Tekmujoč v enotni Primorski nogometni ligi, kjer so vse ekipe dokaj izenačene, so Transportovci že od prve tekme v Rakeku opozorili in obrnili pozornost nase. Boj za vsako točko je bil mukotrpen. Da sreča spremlja hrabre se je potrdilo tudi sedaj, ko so Transportovci na vsaki tekmi igrali enako požrtvovalno. Njihov trud in znoj, ki so ga prelili med igrami širom Primorske, se jim je na koncu jesenskega dela sezone 93/94 obrestoval. Prvi so dosegli cilj in z 21 točkami postali jesenski prvaki v PNL. O uspehu, načrtih in ostalem smo se pogovarjali s članom IO in navijači.

Iskra Dušan - član IO kluba:

"Jesenski del sezone 93/94 je uspešno končan, postali smo jesenski prvaki Primorske lige! Naš cilj je dosežen in gremo naprej!"

Ob tej priložnosti bi čestital in se zahvalil igralcem in trenerju članskega moštva za vztrajno in požrtvovalno delo, za lepe nogometne predstave in vesele trenutke, ki so nam jih pripravili, obenem pa čestitam tudi trenerjem in igralcem mlajših selekcij.

Zahvalil bi se tudi našim navijačem **Japodom** ter vsem simpatizerjem in ljubiteljem nogometa, ki so nas vztrajno spodbujali doma in na gostovanjih. Hvala vsem našim sponzorjem in pokroviteljem za moralno in predvsem finančno podporo, s katero smo lahko dosegli letošnje tekmovalne uspehe.

Naš cilj so napredovanje v 3. nogometno ligo, dolgoročno pa hočemo v Il. Bistrici imeti člana 2. slovenske nogometne lige. Intenzivirati pa moramo delo z mlajšimi selekcijami, da bi si s tem zagotovili lasten igralski kader in s tem posredno pripomogli, da bi se čim več naših otrok razvijalo in živelo s športom v sebi in okrog sebe."

MEMORIAL
"BORISA
DROBNJAKA"

6. oktobra 1993 je minilo leto dni odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil igralec, nogometni sodnik in športni delavec **Boris Drobnejak**. Njemu v spomin je bil 8. oktobra 1993 v telovadnici OŠ Podgrad odigran veteranski turnir v malem nogometu MEMORIAL "BORISA DROBNJAKA"

Sodelovale so ekipe veteranov: Sodniška organizacija, Pasjak, Transport, Podbeže, Galvanska oprema in Plama.

Vrstni red: 1. mesto Sodniška organizacija, 2. mesto Pasjak, 3. mesto Plama.

Sodelujoče ekipe so prijavnino za turnir darovale v **Skład za šolanje otrok Borisa Drobnejaka**.

Igor Janičijević

Silvo Kmetec - gostinec:

"Nogomet je čudna in privlačna stvar. Še pred enim letom me nogomet kot igra ni zanimal. Zahvaljujoč posameznim članom, posebno pa igralcem Transporta, ki pridejo v Rdečo vrtnico, sem to čudovito igro vzljubil. Spremljam vsako tekmo na domačem terenu, z ostalimi navijači pa gremo tudi v goste. Tako mi je nogomet "prišel v kri". Za razliko od prejšnjih let se je ekipa Transporta borila enkratno, brez vsakršnih zadržkov, in če je tako, so tudi dobri rezultati neizbežni. Bistrica postaja Bistrica središče nogometa na tem področju in po pravici povedano, si vsi želimo, da bi naša ekipa v naslednji tekmovalni sezoni nastopila v tretji slovenski ligi. Ob tej priložnosti bi želel čestitati igralcem in upravi za zmago, za naslov jesenskega prvaka."

Danilo Primc - navijač iz V. Bukovice:

"O športu, predvsem pa o nogometu še pred tremi meseci nisem hotel niti

da bi tudi na koncu slavil Transport, vendar je prvenstvo še dolgo in potrebno bo vložiti veliko truda in naporega dela ne le igralcev, ampak tudi klubske uprave.

Očitno je, da so trije, štirje klubi veliko boljši od ostalih, zato se zdi odločitev v dveh Primorskih ligah v naslednji sezoni kar prava - sploh pa bo Transport igral v višji ligi.

Vse Bistričane bi rad pohvalil za množičen obisk našega stadiona in jih pozval, da se v takšnem številu dobivamo še naprej. Opažam, da so gledalci vse glasnejši in se nam, Japodom, občasno pridružijo v navijanju - želim pa si, da bi se to dogajalo še pogosteje in glasneje.

V imenu Japodov obljubljam, da bomo še naprej delavni in na takšen način tako nogometnašem kot gledalcem bogatili nogometna doživetja.

Ob koncu mi na misel pride le: "FORZA TRANSPORT!"

Petar Nikolič

Številno občinstvo z navijači Japodi na čelu, ki redno in burno spremlja igro Transportove ekipe na "na kampotu" (Slika P. N.)

slišati. Nogometna žoga je bila na zadnjem mestu. Sedaj pa se je nekaj v meni spremenilo, tako da ima sedaj z mano težave tudi moja soproga. No, ampak z njo bom že uredil; vsako tekmo si moram pač ogledati. Najpomembnejše je, da Transport zmaguje in da smo postali jesenski prvaki. Z zadovoljstvom gledam, kako je na "kampotu" iz nedelje v nedeljo več gledalcev, zato upravi kluba in trenerju sporočam, naj ekipo kar najbolje pripravi za drugi del tekmovanja, da se uvrstimo v tretjo slovensko ligo."

Melita Malečkar - trgovka Sadje Skrt:

"To sezono smo s prijateljicami spremljale skoraj vse tekme. Kot ženska, posebno pa kot navijač sem to sezono videla dosti sprememb v igri naših ljubljencev. Morda spremembe zato, ker se je ekipa okrepila z igralci iz reške regije, pa tudi zaradi trenerja, ki je ekipo uspešno vodil od prvega do zadnjega kola. Za nas navijače, pa tudi za Bistrico je pomembno, da se nekaj dogaja, premika, da se zberemo in se veselimo pa tudi srečamo vsaj enkrat tedensko. Trenutno je takšen kraj "kampo". Na koncu jeseni smo prvaki, ne smemo pa pozabiti, da se igra še drugi polčas, zato je moja želja in verjetno želja ostalih simpatizerjev Transporta, da bi v drugi sezoni zaigrali v tretji slovenski ligi."

Aleš Poročnik - predstavnik Japodov:

Igralcem NK Transport bi rad čestital za borbenost skozi vse prvenstvo in osvojitve naslova jesenskega prvaka. Seveda si kot večina Bistričanov želim,

10 LET MALEGA
NOGOMETA V PODGRADU

Vzporedno s tekmovanji NK Plame v Kraško-notranjski ligi, se je v Podgradu formirala tudi ekipa malega nogometa.

Letos mineva 10 let uspešnega igranja malega nogometa v Podgradu. NK Plama je nekaj let igrala vidno vlogo tudi v slovenskem prostoru malega nogometa. V tem času se je v vitrinah NK Plame nabralo okrog 50 pokalov s turnirjev po vsej Sloveniji. Pri večini teh uspehov so bili prisotni domači igralci **M. Božič, Kirn, Ivanič, R. Božič**, pogosto pa so igrali tudi **Ivančič, Ljubič, Boštjančič, Dekleva, Drobnejak**.

Ekipa se je tekmovanj udeleževala predvsem s pomočjo **Plame Podgrad** ter s svojimi prispevki.

Klub je v teh letih organiziral 11 novoletnih turnirjev, kjer se je zbralo do 35 ekip iz Primorske, Notranjske, Ljubljane, Reke in zamejstva. V tistem času je bil turnir eden kvalitetnejših turnirjev malega nogometa v Sloveniji.

Ekipo je ves čas vodil **R. Božič** ob pomoči **Jagodnika, Drobnejaka, Možine, M. Božiča in Štunfa**.

Ob članski ekipi so ves čas aktivne tudi veteranska, pionirska in kadetska ekipa malega nogometa.

Robert Božič